

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Vopkem HUKSTRAM****Klimats, neto nulles emisijas un tīra izaugsme****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu piensums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenosiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviena no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksiet, nemetīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Man bijis tas gods būt par Eiropas klimata politikas komisāru līdzšinējā Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas vadītājā Komisijā. Esmu ļoti motivēts arī turpmāk darboties Eiropas Savienības labā tā, lai tas dotu labumu tās ekonomikai un iedzīvotājiem, viņu nākotnei labklājības un drošības jomā un Savienībai, kura nopietni un atbildīgi attiecas pret savu vietu pasaulē.

Viens no vēsturiski noteicošajiem procesiem laikposmā, kurā es uzaugu, proti, pagājušā gadsimta septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados, neapšaubāmi bija Aukstais karš, kas Eiropu sāpīgi nodalīja ar dzelzs priekškaru un mūri. Jau no mazām dienām es apguvu to, ka mieru, labklājību un sadarbību nekad nevar uztvert par pašsaprotamu lietu, bet ir jāstrādā, lai to panāktu. Gados, ko pavadīju Romā, vēlāk Berlīnē un Fontenblo, man bija iespēja dzīvot un strādāt ārzemēs, apgūt svešvalodas, pieredzēt dažādus dzīves veidus, bet, pats svarīgākais, arī uzzināt, kuras vērtības un sapņi mums kā eiropiešiem ir kopīgi. Mums par tiem ir jāiestājas. Kalpošana publiskam mērķim un atbildības uzņemšanās man lika atteikties no karjeras privātajā sektorā un pievērsties publiskajai pārvaldei vispirms Nīderlandē, bet kopš 2023. gada oktobra – Eiropas Savienībā.

Ja es analizēju savu profesionālo darbību, man ir bijusi iespēja strādāt ar daudziem un dažādiem partneriem visā Savienībā. Kā finanšu ministrs es strādāju kopā ar finanšu ministru koalīciju klimatrīcības jautājumos pie tādiem procesiem kā kapitāla tirgu savienība, Nīderlandes finanšu zaļināšana un Izaugsmes fonda (*Groeifonds*) izveide ar mērķi palielināt investīcijas ilgtspējīgā izaugsmē. Manā pārraudzībā Nīderlandē arī pieņēma tiesību aktus, kas vērsti pret pastkastītes uzņēmumiem un risina jautājumu par autoratlīdzības maksājumiem jurisdikcijām, kas nesadarbojas, un zemu nodokļu jurisdikcijām.

Laikā, kad ieņemu Nīderlandes ārlietu ministra amatu, es kopā ar kolēģiem pievērsos tādiem nopietniem mūsdienu izaicinājumiem kā karš, drošība, apdraudējums, klimata pārmaiņas, un sapratu, cik svarīga ir sadarbība. Kā ārlietu ministrs es darīju visu iespējamo, lai risinātu ģeopolitisko situāciju Eiropā, organizējot ieroču piegādes Ukrainai un prasot saukt Krieviju pie juridiskās atbildības. Mēs kā Eiropas Savienība vislabāk šīs problēmas varam risināt, strādājot kopā — ne vien Eiropā, bet arī visā pasaulē.

Savā pēdējā – klimata politikas komisāra – amatā es kopā ar komisāru kolēģiju esmu sadarbojies ar Eiropas Parlamentu un Padomi, izstrādājot, pieņemot un īstenojot rīcībpolitikas, kas nepieciešamas, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti un sasniegtu 2030. gadam izvirzītos klimata mērķus. Esmu stingri pārliecināts, ka klimatrīcībai jāiet rokrokā ar lielāku konkurētspēju un plaukstošu ekonomiku, kurā neviens netiek atstāts novārtā. Es strādāju pie tā, lai pieņemtu klimata tiesību aktus, piemēram, lielas noslodzes transportlīdzekļiem paredzētos CO2 emisiju standartus, un izstrādātu oglekļa piesaistījumu sertifikāciju.

Tomēr Eiropa viena pati nevar atrisināt klimata pārmaiņu radītās problēmas. Tāpēc esmu virzījies uz priekšu Komisijas globālo rīcību klimata pārmaiņu jomā, vienlaikus ņemot vērā mūsu apņemšanos ievērot Parīzes nolīgumu. Kopā ar priekšsēdētāju fon der Leienu es sadarbojos ar partneriem visā pasaulē, lai panāktu COP28

sarunu sekmīgu iznākumu, kā rezultātā globālās izsvēršanas ietvaros tika panākta globāla apņemšanās divkārtot energoefektivitātes uzlabojumus, trīskārtot atjaunīgās enerģijas jaudu un atteikties no fosilā kurināmā.

Es ceru, ka varu teikt: “Esmu pildījis saistības, ko uzņēmos pirms 12 mēnešiem, kad mani kā komisāra amata kandidātu iztaujāja Parlaments”, un es ar pārliecību apgalvoju, ka tā tas būs arī šoreiz, ja Parlaments man šo godu uzticēs. Ja mani apstiprinās par klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru, es darīšu visu iespējamo, lai turpinātu uzņemto kursu uz klimatneitralitāti un nodrošinātu mūsu ekonomikas izaugsmi.

Tālab ir svarīgi radīt labvēlīgus apstākļus, kas ļaus mūsu uzņēmumiem sākt pārkārtošanos. Tādi instrumenti kā oglekļa ievēkorekcijas mehānisms atbalstīs ES vērienīgās ieceres klimata jomā un nodrošinās, ka rīcību šajā jomā neapdraud ražošanas pārcelšana uz valstīm, kuras īsteno mazāk stingru klimata politiku. Es palīdzēšu izstrādāt nākamo šīs pārkārtošanās posmu, proti, ierosināšu Eiropas Klimata aktā iekļaut mērķi līdz 2040. gadam neto emisijas samazināt par 90%. Šo 2040. gadam izvirzīto mērķi mums palīdzēs sasniegt konkurētspēja un taisnīga pārkārtošanās. Turklāt saskaņā ar jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajām pamatnostādnēm es virzīšu uz priekšu Eiropas Klimatadaptācijas plānu un turpināšu darbu klimatnoturības, gatavības un riska pārvaldības jomā. Mūsu centieni mazināt klimata pārmaiņas, vienlaikus pielāgojoties un gatavojoties tām, sniedz mums iespēju kļūt par ekonomikas līderiem. Tāpēc kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplauksmes un industriālās stratēģijas jautājumos un sadarbībā ar citiem attiecīgajiem komisāriem es izstrādāšu Tīras rūpniecības kursu, kurā uzsvars būs uz dekarbonizāciju, tīrām tehnoloģijām un investīciju stimulēšanu.

Esmu cieši pārliecināts, ka izšķirīga nozīme konkurētspējas, izaugsmes un taisnīguma veicināšanā un zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanā ir nodokļiem. Ja mani apstiprinās par komisāru, es meklēšu veidus, kā mūsu nodokļu sistēmas var to veicināt. Es jo īpaši strādāšu pie enerģētikas nodokļiem un nodokļu pasākumiem, kas stimulē tīru tehnoloģiju ieviešanu, un pētīšu, kā vēl vairāk zaļināt PVN sistēmas. Taisnīgums nodokļu jomā ir atkarīgs arī no cīņas pret krāpšanu šajā jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu. Tāpēc es gādāšu, lai Eiropā tiktu saglabāts visaugstākais vērienīguma līmenis. Papildus mūsu iekšējiem centieniem es sadarbošos ar dalībvalstīm, lai īstenotu globālo vienošanos par starptautisko nodokļu reformu.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es būšu pagodināts un lepns pievienoties kolēģijai, kuru vada Komisijas priekšsēdētāja, kura 2019. gadā kļuva par pirmo sievieti – Komisijas priekšsēdētāju. Savā profesionālajā karjerā es vienmēr esmu atbalstījis dzimumu līdztiesību un sekojis tam, lai manās komandās būtu vienāds skaits sieviešu un vīriešu. Taču daudzveidība ir kas vairāk par dzimumu līdztiesību. Daudzveidīgas ir tādas komandas, kuras gūst vislabākos rezultātus, tāpēc es, kad vien būs iespējams, veicināšu daudzveidību. Būdams tēvs, es sevišķi apzinos, ka daļa no manas atbildības ne vien kā vecākam, bet arī kā publiskās pārvaldes pārstāvim, ir nodrošināt, ka mani bērni manto kontinentu un Zemi, kur viņi var brīvi attīstīties un būt laimīgi. Tamdēļ jāuzklausā arī viņu viedoklis. Savā pašreizējā amatā klimata politikas jomā esmu regulāri sadarbojies ar jauniešiem – Klimata pakta sūtniem, gados jauniem lauksaimniekiem vai jauniešiem, kas atbalsta konkrētu mērķi –, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā viņu perspektīvas. Es apņemos arī turpmāk uzklaut jauniešu viedokļus, tostarp jaunatnes dialogos, kurus esmu iecerējis uzsākt sava pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es rīkošos pilnīgā saskaņā ar Līgumu un Komisijas locekļu rīcības kodeksa garu un burtu. Es nepieņemšu nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus un vienmēr rīkošos Eiropas interesēs. Ja radīsies situācija, kas varētu izraisīt interešu konfliktu, vai gadījumos, kad varētu tikt apšaubīta mana objektivitāte, es nekavējoties informēšu Komisijas priekšsēdētāju. Mana interešu deklarācija ir publiski pieejama un pilnībā aizpildīta, un es apņemos gādāt, lai tad, ja mana situācija mainītos, šī deklarācija tiktu atjaunināta.

2. Portfeli iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Es kā klimata politikas komisārs esmu cieši sadarbojies ar Eiropas Parlamentu un guvis tiešu pieredzi saistībā ar Parlamenta vadību, speciālajām zināšanām un apņemšanos īstenot mūsu klimata rīcības programmu laikposmā līdz 2050. gadam. Es vēlreiz paužu apņemšanos tad, ja mani apstiprinās par komisāru, sadarboties ar Parlamentu un pilnībā ievērot tā institucionālo lomu un tiesības klimata, neto nulles emisiju, tīras izaugsmes un nodokļu jomā. Es arī gādāšu, lai manā pakļautībā esošie dienesti uzturētu tādu pašu sadarbības garu un ņemtu vērā Parlamenta lomu attiecīgajās politikas jomās.

Priekšsēdētājas vadībā es cieši sadarbošos ar visiem kolēģijas locekļiem. Lai nodrošinātu pilnīgu mūsu darba saskaņotību un konsekveni, man būs svarīgi sadarboties gan ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos un priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplaukšanas un industriālās stratēģijas jautājumos, gan ar citiem(-ām) komisāriem(-ēm), tostarp tādās jomās kā finanšu pakalpojumi, vide un ūdensresursu noturība, lauksaimniecība, enerģētika, transports, tirdzniecība un vienkāršošana.

Es vienmēr esmu stingri uzskatījis, ka darbs kopīgu mērķu un sekmīgu rezultātu labā, cik vien iespējams, ir atkarīgs no regulāra dialoga, sadarbības, savstarpējas uzticēšanās un pārredzamības. Es pilnībā apņemos godprātīgi un atbilstoši pamatnolīgumam sadarboties ar Eiropas Parlamentu, proti, ar Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteju (*ENVI*), Ekonomikas un monetāro komiteju (*ECON*) un tās Nodokļu jautājumu apakškomiteju (*FISC*), Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju (*ITRE*) un visām pārējām komitejām, kuras risina klimata, neto nulles emisiju, tīras izaugsmes un nodokļu jautājumus un ar kurām ir nepieciešams dialogs.

Ieguvis tiešu pieredzi daudzos dažādos veidos tieši mijiedarbojoties ar Parlamentu, es šādu mijiedarbību uzskatu ne vien par mūsu attiecību priekšnosacījumu un pamatu, bet arī par institucionālo pienākumu sekmīgai politikas veidošanai un īstenošanai. Ja mani apstiprinās par komisāru, es turpināšu piedalīties Parlamenta debatēs un sadarboties ar Parlamentu un deputātiem dažādos veidos manas atbildības jomās. Es apņemos pildīt pienākumus, kas man jāveic, lai Komisija īstenotu likumdošanas procesu, tostarp piedalīties dialoga sanāksmēs starp Parlamentu, Padomi un Komisiju, pilnībā ievērojot Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu un Pamatnolīgumu starp Parlamentu un Komisiju. Kā godīgs starpnieks es vienādi izturēšos gan pret Parlamentu, gan Padomi un attiecīgi sniegšu informāciju un dokumentus atbilstoši institucionālajām tiesībām un pienākumiem, kas noteikti ES Līgumos.

Saskaņā ar pamatnolīgumu esmu apņēmis arī darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu to, ka Komisijas atbilde uz manas atbildības jomā pieņemtajām Eiropas Parlamenta rezolūcijām tiek sniegta trīs mēnešu laikā. Jaunievēlētā priekšsēdētāja savās politikas pamatnostādņēs pauda apņemšanos vēl vairāk stiprināt Komisijas sadarbību saistībā ar Parlamenta 225. panta rezolūcijām, proti, komisāri piedalītos strukturētos dialogos ar Parlamenta komitejām par šīm rezolūcijām. Es apņemos manas atbildības jomās šo dialogu nodrošināt. Kā daudzkārt esmu nodrošinājis oficiālajā un neoficiālajā saziņā ar Parlamentu, es turpināšu piedalīties sanāksmēs un pieņemt vēstules un jautājumus, ko iesnieguši Parlamenta deputāti, cik vien tas būs manos spēkos un cik vien iespējams ātri. Man bija svarīgi ne vien personīgi, bet arī sekmīgai manu pienākumu veikšanai proaktīvi iesaistīties Eiropas Parlamenta darbā visā politiskajā spektrā pirms *COP28* sarunām un to laikā, kā arī visos citos manas atbildības jomā ietilpstošajos jautājumos, un es to darīšu arī turpmāk. Es pārraudzīšu, kā tiek izpildītas un īstenotas manas atbildības jomās esošās politikas, un par to ziņošu attiecīgajām atbildīgajām Parlamenta komitejām.

Pateicoties pieredzei, ko ieguvu, no 2011. līdz 2017. gadam strādājot par Nīderlandes Senāta deputātu un vēlāk ieņemot finanšu ministra, ārlietu ministra un premjerministra vietnieka amatu, un tagad – Eiropas komisāra amatu, es ļoti labi apzinos, cik svarīgas ir labas darba attiecības un regulāra mijiedarbība. Tāpēc vienmēr esmu centies proaktīvi uzrunāt Parlamenta deputātus, veidojot uzticēšanos un strādājot kopā nolūkā panākt plašu atbalstu. Manā līdzšinējā pieredzē tas palīdzējis rast risinājumus ne vien ierastajos likumdošanas procesos, bet arī ļāvis veidot nepieciešamo uzticēšanos un cieņu, kas jo vairāk nepieciešama tad, kad jautājumi risināmi steidzami vai kad jāpieņem svarīgi politiski lēmumi, piemēram, par Covid-19 pandēmijas novēršanu, atbalsta sniegšanu Ukrainai un Krievijas agresijas kara seku novēršanu.

Protams, ka tad, ja mani apstiprinās par komisāru, es sagaidu, ka dažkārt mēs saskarsimies arī ar problēmām, kuras būs jārisina un par kurām būs jāvienojas. Tomēr tieši šādos brīžos atklāta, uzticama un cieņpilna domapmaiņa politikā palīdzēs izveidot kopēju pamatu. Es vienmēr esmu bijis un būšu tam atvērts, un esmu priedīgs, zinot, ka daudzi no jums ir pārbaudījuši, vai šo apņemšanos, ko uzņemos pirms gada, esmu sekmīgi izturējis.

Ar devīzi “kopīgs darbs Eiropas labā un ciešāka sadarbība ar eiropiešiem” jaunievēlētā priekšsēdētāja kopā ar jauno kolēģiju sāksi darbu Komisijā, vairāk un biežāk esot klātesoša lielākā skaitā reģionu. Šai programmai es pilnībā piekrišu. Eiropas Parlaments kā visu 27 dalībvalstu pilsoņu tiesās vēlēšanās ievēlēta iestāde ir šā

neatkārtojamā viedokļa paudējs. Es apņemos regulāri un, kad vien iespējams, apmeklēt dalībvalstis – pilsētas, ciematus, laukus un attālos apgabalus, lai tiktos ar iedzīvotājiem un kopīgi apspriestu viņu vajadzības un mērķus. Šāda viedokļu apmaiņa ir bijusi viena no visbagātinošākajām un progresīvākajām manā līdzšinējā pieredzē publiskajā pārvaldē un patlaban – Eiropas komisāra amatā.

Dialogs, cieņa un godīgas sadarbības gars man ir ļoti svarīgi, lai kalpotu sabiedrības interesēm. Sadarbojoties ar jums tādās jomās kā klimats, neto nulles emisijas, tīra izaugsme, nodokļi un citos jautājumos, es apņemos tos ievērot.

Ekonomikas un monetārās komitejas uzdotie jautājumi

Uzņēmumu aplikšana ar nodokļiem un cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu

3. Kā jūs plānojat, izmantojot nodokļu politiku, atbalstīt konkurētspēju ES, lai samazinātu nodokļu saistību izpildes izmaksas un nodokļu slogu, jo īpaši mazākiem uzņēmumiem, vienlaikus turpinot cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu? Kādu stratēģiju jūs esat nodomājis izmantot, lai pārvarētu vienprātību Padomē nolūkā pieņemt kopīgas ES uzņēmumu aplikšanas ar nodokļiem iniciatīvas, piemēram, DEBRA, HOT un BEFIT, un priekšlikumus par nodokļu apiešanas novēršanu, piemēram, priekšlikumus par cīņu pret ļaunprātīgiem čaulas uzņēmumiem ES? Vai jūs iesniegsiet priekšlikumu, lai nodrošinātu, ka digitālie aktīvi un valūtas nekļūst par līdzekli, kas ļauj izvairīties no nodokļu maksāšanas vai apiet tos?

Ja mani apstiprinās par komisāru, es strādāšu pie tā, lai ES nodokļu iniciatīvām būtu izšķirīga nozīme Eiropas konkurētspējas, uzplaukuma un sociālā taisnīguma atbalstīšanā, un vienlaikus turpināšu cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu.

Turpmākajos gados Eiropas Komisijas politiskās darba kārtības galvenie jautājumi ir ilgtspējīga Eiropas uzplauksme un ilgtspējīga konkurētspēja. Lai to panāktu, uzņēmējdarbībai Eiropā, jo īpaši MVU uzņēmējdarbībai būtu jāklūst vienkāršāka un ātrāka. Tāpēc katram komisāram(-ei) tiks uzdots samazināt administratīvo slogu un sekmēt vienkāršošanu. Es plānoju virzīt šo programmu, par prioritāti nosakot darbu, kas nepieciešams, lai vienkāršotu un konsolidētu pašreizējos ES noteikumus par uzņēmumu aplikšanu ar nodokļiem. Labi funkcionējošs iekšējais tirgus ir būtisks mūsu konkurētspējai, un ir svarīgi turēt līdzīgu pasaules tirgu attīstībai. Tālab vajadzības gadījumā būs svarīgi sakārtot uzņēmumu aplikšanas ar nodokļiem tiesību aktu sadrumstaloto vidi ES. Kā norādīts manā pilnvarojuma vēstulē, es turpināšu darbu pie uzņēmumu aplikšanas ar nodokļiem reformas ar mērķi vienkāršot tiesisko regulējumu, novērst šķēršļus, kas ierobežo mūsu uzņēmumu spēju izvērst darbību un maksimāli izmantot iekšējo tirgu.

Sākumā es veikšu pašreizējo ES nodokļu *acquis* spriedzes testus, proti, izvērtēšu spēkā esošos tiesību aktus, lai noteiktu un novērstu nekonsekvenci, piemēram, pārklāšanos, pretrunas vai novecojušus noteikumus, un pārbaudīšu pašreizējo tiešo nodokļu direktīvu efektivitāti, lietderīgumu, piemērotību, saskaņību un ES pievienoto vērtību. Līdz šim Komisija ir sākusi izvērtēt divas tiešo nodokļu direktīvas, proti, Nodokļu apiešanas novēršanas direktīvu un Direktīvu par administratīvu sadarbību (*DAC*), kuras būs daļa no plašākas programmas, kas vajadzības gadījumā ļaus atcelt ES tiešo nodokļu *acquis* un panākt lielāku vienkāršošanu un sloga mazināšanu saskaņā ar priekšsēdētājas pausto apņemšanos samazināt ziņošanas pienākumus vismaz par 25 %, bet ES mazajiem un vidējiem uzņēmumiem – par 35 %. Šī direktīvu pārbaude ļaus identificēt iespējamo pārklāšanos un noteikt nepilnības un jomas, kurās tiesību akti varētu būt skaidrāk formulēti vai noteikumi – stingrāki.

Lai iekšējais tirgus labāk darbotos, ir jāizveido tāds nodokļu vides satvars, kas ir noturīgs pret krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu. Tā kā tehnoloģijas un apstākļi pastāvīgi attīstās un sniedz jaunas iespējas izvairīties no nodokļu maksāšanas un apiet tos, esmu iecerējis turpināt sekot līdzī tam, kā ES tiešo nodokļu tiesību akti tiek īstenoti un izpildīti. Vēsturisks pavērsiens bija globālā vienošanās par starptautiska līmeņa nodokļu reformu, ar ko tiks ieviesta globāla minimālo faktisko nodokļu likme lielām uzņēmumu grupām. Papildus nodokļu informācijas vākšanai ir būtiski novērst vai mazināt nodokļu plaisas. Šajā sakarā ES var palīdzēt nodokļu administrācijām, kopīgiot paraugpraksi un izstrādājot stingras metodes, kas piemērojamas nodokļu plaisu aprēķināšanai.

Īpašā likumdošanas procedūra, kurai nepieciešama vienprātīga vienošanās starp dalībvalstīm, ir sarežģīta ES nodokļu politikas izveides iezīme. Dalībvalstīm joprojām ir svarīgi saglabāt suverenitāti jautājumos, kas tieši

ietekmē to ekonomiku un valsts kasi. Tas savukārt izskaidro, kāpēc dalībvalstis nevēlas Padomes lēmumiem nodokļu jautājumos piemērot kvalificēta vairākuma balsošanu. Ja mani apstiprinās par komisāru, es, izmantojot pienācīgu mijiedarbību ar visām dalībvalstīm, darīšu visu iespējamo, lai priekšlikumi par uzņēmumu aplikšanu ar nodokļiem arī turpmāk dotu rezultātus.

Jānorāda, ka iepriekšējās Komisijas pilnvaru termiņa laikā dalībvalstis panāca vienprātīgu vienošanos par vairākiem būtiskiem priekšlikumiem tiešo nodokļu jomā, proti, par direktīvu par administratīvo sadarbību (*DAC7*) (digitālās platformas) un direktīvu par administratīvo sadarbību (*DAC8*) (kriptoaktīvu darījumi), par direktīvu par globāla minimālā nodokļu līmeņa nodrošināšanu starptautisku uzņēmumu grupām Savienībā (otrais pīlārs) un pavisam nesen – par direktīvu par ātrāku un drošāku atvieglojumu piemērošanu pārmērīgiem ieturējuma nodokļiem (*FASTER*).

Priekšlikums pievērsties parāda, nevis pašu kapitāla finansēšanai (*DEBRA*) nav aktīvi apspriests Padomē kopš 2022. gada. Es izvērtēju dalībvalstu vēlmi šo iniciatīvu pārskatīt, ņemot vērā jauno pilnvaru primārās konkurētspējas programmu un vērienīgo ieceri izveidot uzkrājumu un investīciju savienību. Turklāt es strādāšu pie tā, lai identificētu inovatīvus risinājumus, kas ļaus radīt saskaņotu ES finanšu nozares nodokļu sistēmu un atbalstīs šīs nozares turpmāku integrāciju, atvieglos pārrobežu darbības un veicinās digitalizāciju un inovāciju. Komisija jau ir sākusi pētījumu, kurā analizēs iespējamus veidus, kā finanšu nozari aplikēt ar nodokļiem.

Uzņēmējdarbība Eiropā: priekšlikums par ienākumu nodokļu sistēmu (*BEFIT*) ir ilgtermiņa projekts. Kopējas uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas izstrāde ES jau daudzus gadus bijusi viens no galvenajiem mērķiem un būs prioritāte arī turpmāk. Turpmākajos gados šis priekšlikums, iespējams, būs jāizskata, ņemot vērā mūsu pieredzi ar otro pīlāru, kas jau ir sācis mainīt starptautisko nodokļu vidi.

Es apzinos grūtības, kas saistītas ar kriptoaktīvu klasificēšanu, novērtēšanu un pārvaldību. Tas var radīt problēmas nodokļu administrācijām, kuras cenšas šos aktīvus taisnīgi un efektīvi aplikēt ar nodokli. Komisijas dienesti ir sadarbojušies ar dalībvalstīm, lai atvieglotu un veicinātu pieredzes un labas prakses apmaiņu šajā jomā. Kopā ar Kriptoaktīvu tirgu regulu, kas reglamentēs kriptoaktīvu emitentus un kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējus, direktīva par administratīvo sadarbību nodokļu jomā (*DAC 8*) uzlabos kriptoaktīvu darījumiem piemērojamo nodokļu pārredzamību un samazinās krāpšanas nodokļu jomā, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanas risku. Vajadzības gadījumā mēs esam gatavi turpināt šo jautājumu izskatīšanu.

ESAO/G20 nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas jomā izveidotā iekļaujošā satvara (IF) vienošanās attiecībā uz pirmo un otro pīlāru

4. ESAO otrā pīlāra vienošanās par 15 % minimālo faktisko nodokļa likmi ietver atkāpes, kas varētu pavērt iespējas agresīvai nodokļu plānošanai. Ko jūs darīsiet, lai novērstu uzņēmumu peļņas novirzīšanu un kaitējošu nodokļu konkurenci ES un attiecībās ar trešām valstīm, ņemot vērā atkāpes no globālā nodokļu nolīguma? Vai Eiropas Komisija plāno nākt klajā ar priekšlikumu gadījumā, ja valstu kritiskā masa neratificēs pirmā pīlāra vienošanās MLC?

Stingra cīņa pret lielu uzņēmumu grupu īstenotu nodokļu agresīvu plānošanu ir svarīgs otrā pīlāra vienošanās mērķis, un tā ir skaidri atspoguļota ESAO paraugnoteikumos un ES otrā pīlāra direktīvā ("P2D"). Šie noteikumi ir daļa no vērienīgas reformas, kas ļaus izveidot pamatu konkurējošu uzņēmumu ienākuma nodokļa likmju novēršanai, izveidojot globālu minimālo nodokļu līmeni.

Saskaņā ar jaunākajiem ESAO datiem ("[The Global Minimum Tax and the taxation of MNE profit](#)", OECD) otrais pīlārs ik gadu dos papildu aplēstos ieņēmumus 155–192 miljardus USD (balstoties uz datiem par 2017.–2020. gada periodu). Lai gan sagaidāms, ka aptuveni divas trešdaļas šo papildu ieņēmumu tiks gūtas tieši no minimālā nodokļa, aptuveni viena trešdaļa radīsies netieši, pateicoties samazinātas peļņas novirzīšanai.

Pirms pieciem gadiem maz bija to, kuri uzskatīja, ka globāla vienošanās par efektīvas minimālo nodokļu likmes nodrošināšanu starptautiskiem uzņēmumiem ir iespējama. Atkāpes bija neatņemama šīs saskaņotās kompromisa paketes daļa. Satura atkāpju mērķis ir ņemt vērā situācijas, kurās nodokļu agresīva plānošana ir ierobežota liela satura apjoma dēļ. Šī vienošanās jau paredz pakāpenisku samazināšanu, un par to ir notikušas nopietnas sarunas.

Tagad ir ļoti svarīgi mudināt pēc iespējas vairāk jurisdikciju šo otrā pīlāra satvaru īstenot. Komisija ir iesaistījusies dažādos forumos (ESAO, ANO u. c.), lai šo otro pīlāru atbalstītu. Paredzams, ka līdz 2025. gadam jaunais minimālais nodoklis attieksies uz aptuveni 90 % darbības jomā ietilpstošo starptautisko uzņēmumu, ņemot vērā

jurisdikcijas, kas ir īstenojušas vai ir paziņojušas par īstenošanu. Tomēr sistēmas integritātes saglabāšanai ar to vien nepietiek. Tā vietā galvenais ir nodrošināt, ka no 2025. gada tā sauktais “atbalsta” noteikums jeb nepietiekami apliktas peļņas noteikums attiecas arī uz tiem nodokļu maksātājiem, kuri atrodas jurisdikcijās, kas neveic īstenošanu, un tā rezultātā ar nodokli tiek aplikti arī zemu nodokļu maksātāji. Tas ir otrā pīlāra satvara izšķirošais elements, kas var nodrošināt, ka noteikumi darbosies tā, ka neatstās negatīvu ietekmi uz īstenošanas jurisdikcijām.

Ņemot to vērā, es arī turpmāk mudināšu, lai visas jurisdikcijas, kuras ir apņēmušas ievērot šo vienošanos, šos noteikumus īstenotu vai sadarbotos ātrā un efektīvā apmaiņā ar informāciju un lai tās, kuras tai pievienojušās, piemērotu otro pīlāru. Šos noteikumus būs ļoti svarīgi piemērot vienotā un saskaņotā veidā. Visi nesenie ESAO centieni un iekļaujošais satvars ir vērsti šajā virzienā. Ja mani apstiprinās par komisāru, es sadarbošos ar visiem galvenajiem dalībniekiem, jo īpaši ar Amerikas Savienotajām Valstīm. Visbeidzot, ja noteikumi tiks apietī, piemēram, ja ziņojumos būs neprecīza vai krāpnieciska informācija, dalībvalstīm būs jāizmanto savas novērtēšanas un izpildes pilnvaras, lai garantētu otrā pīlāra netraucētu darbību.

Vēlos arī norādīt, ka ārpus otrā pīlāra jomas Komisija turpina plašāk risināt nodokļu agresīvas plānošanas problēmu, piemēram, ar priekšlikumu *UNSHHELL* direktīvai, kuras apspriešana Padomē turpinās kopš 2021. gada.

Es atzīstu, ka pirmā pīlāra jomā ir steidzami jārisina jautājums par taisnīgiem un efektīviem nodokļiem digitālajā ekonomikā. Pašreizējie starptautiskie nodokļu noteikumi tika izstrādāti uzņēmumiem, kuri fiziski darbojas uz vietas, un šie noteikumi nepietiekami atspoguļo vērtību, ko rada digitālās uzņēmējdarbības modeļi. Komisija ir stingri atbalstījusi ESAO darbu, ko pilnvarojis G20/iekļaujošais satvars, jo daudzpusējs risinājums ir labāks nekā nacionālo risinājumu virzīšana. Sākotnēji šim mērķim piekrita 140 jurisdikcijas, un es to personīgi atbalstu.

ESAO daudzpusējā konvencija ir gatava un vairs apspriesta netiek. Lai varētu īstenot visu pasākumu kopumu, mums jāpanāk vienošanās par summu B (dažu transfertcenu noteikšanas noteikumu vienkāršošana). Tas ir sarežģīts uzdevums, par ko liecina šīs vienošanās atkārtota atlikšana. Tomēr, manuprāt, ņemot vērā jau sasniegto, šo uzdevumu ir iespējams paveikt.

Es arī turpmāk pilnībā apņemos īstenot daudzpusēju pieeju nodokļu uzlikšanai digitālajā ekonomikā. Pasaules sabiedrības interesēs būtu nodrošināt ātru un koordinētu risinājumu atbilstoši pirmajam pīlāram. Par nodokļiem atbildīgie Komisijas dienesti aktīvi piedalās diskusijās par gaidāmo ANO Vispārējo konvenciju par starptautisko sadarbību nodokļu jomā, kurai, visticamāk, būs plašs tvērums.

Visbeidzot, būtu jāņem vērā būtiskais darbs, ko paveikusi Rīcības kodeksa jautājumu grupa uzņēmējdarbības nodokļu jautājumos, izskatot ES sarakstu ar jurisdikcijām, kuras nodokļu nolūkos nesadarbojas, un kas atspoguļo Komisijas mērķi veicināt starptautiskus labas nodokļu pārvaldības standartus visā pasaulē. Pateicoties šim darba virzienam, ir grozīti vai atcelti 160 kaitējoši nodokļu režīmi vairāk nekā 60 valstīs. Komisija uzņemas vadību un ierosina grozīt kritērijus iekļaušanai ES sarakstā, un šādi kritēriji jāturpina pilnveidot nolūkā pielāgoties jauniem izaicinājumiem. Es atzīstu, ka jāturpina cīņa pret nodokļu ļaunprātīgu izmantošanu, un esmu gatavs vēl vairāk iesaistīties šīs jomas koordinēšanā visā pasaulē.

Vides nodokļi

5. Attiecībā uz jūsu portfeli ietilpstošajām klimata un nodokļu jomām — kā jūs izmantosiet nodokļu sistēmu, lai virzītu uz priekšu klimata mērķu sasniegšanu, un kādas iniciatīvas jūs īstenosiet, lai novērtētu politiku enerģijas nodokļu jomā? Vai jūs iesniegsiet jaunu END priekšlikumu, kurā būtu ņemti vērā M. Draghi ziņojumā izklāstītie ierosinājumi? Kā jūs plānojat pašreizējās Padomes sarunās par END pārskatīšanu saskaņot 90 % emisiju samazināšanas mērķrādītāju līdz 2040. gadam? Vai šajā pilnvaru termiņā jūs ierosināsit pasākumus, lai efektīvāk apliktu ar nodokli aviācijas un jūrniecības nozares?

Esmu cieši pārliecināts, ka nodokļi ir galvenais cenu noteikšanas instruments klimata mērķu sasniegšanai. Tie varētu kļūt par katalizatoru pārkaršanas procesam un mudināt iedzīvotājus un uzņēmumus izdarīt ilgtspējīgāku izvēli. Tomēr ES nodokļi vides jomā patlaban nav saskaņoti, kā rezultātā vides un oglekļa nodokļi dalībvalstīs ļoti būtiski atšķiras. Šis saskaņotības trūkums rada neskaidrības un mazina mūsu klimata politikas efektivitāti. Ja mani apstiprinās par nodokļu un klimata komisāru, es būšu istajā vietā, lai maksimāli izmantotu pieejamos instrumentus un nodrošinātu nodokļu politikas un klimata mērķu saskaņošanu. Šā jautājuma risināšanai esmu iecerējis iesaistīties diskusijās ar dalībvalstīm, lai panāktu līdzsvarotāku un saskaņotāku pieeju vides nodokļiem. Strādājot kopā, mēs radīsim vienlīdzīgākus konkurences apstākļus un nodrošināsim, ka visas dalībvalstis ievēro mūsu kopējo klimata un vides politiku. Vēl, piemēram, iespējams optimālāk izmantot vides nodokļus, nodrošinot principa “piesārņotājs maksā” piemērošanu.

Energoproduktu un elektroenerģijas aplikšana ar nodokļiem Eiropas Savienībā ietver nodokļus, kuri neietilpst Enerģijas nodokļu direktīvas (END) darbības jomā. *Draghi* ziņojumā norādīts, ka enerģijas nodokļi ietilpst plašākā maksājumu, nodevu un tīkla izmaksu sistēmā. Es labi zinu, cik ļoti enerģijas cenas ietekmē ES rūpniecības konkurētspēju, un esmu nobažījies par šo cenu ietekmi uz uzņēmumiem un mājsaimniecībām. Es kopā ar enerģētikas un mājokļu komisāru(-i) izanalizēju *Draghi* ziņojumā sniegtos ieteikumus, tostarp dalībvalstu sadarbībā balstītos risinājumus, lai stiprinātu iekšējo tirgu un ES rūpniecības konkurētspēju, nodrošinātu, ka nodokļi, nodevas un maksas negatīvi neietekmē enerģijas cenas, un vienlaikus atbalstītu tīras pārkārtošanās mērķus.

Ar ierosinājumu pārskatīt Enerģijas nodokļu direktīvu, kas ir paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” pēdējā daļa, kura vēl nav pieņemta un patlaban tiek apspriesta Padomē un Eiropas Parlamentā, ir paredzēts modernizēt šo satvaru, saskaņojot to ar ES izvirzītajiem klimata un enerģētikas mērķiem. Viens no galvenajiem aspektiem ir izveidot klasifikācijas sistēmu, kurā piesārņojošiem produktiem tiks piemēroti lielāki nodokļi, tādējādi veicinot tīrākas enerģijas izmantošanu, un ieviest jaunus produktus, piemēram, amonjaku un ūdeņradi. Lai plašāk izvērstu elektroenerģijas izmantošanu, dalībvalstis varētu līdzi samazināt nodokļus elektroenerģijai, ko tiek piegādāta elektrotransportlīdzekļiem, lidmašīnām vai (krastā esošiem) kuģiem. Pārskatītā direktīva atjauninās arī nodokļu likmju struktūru, ierobežos nacionālo nodokļu atbrīvojumu un atkāpju darbības jomu, atļaujot samazinājumus zem minimālajām likmēm, un nodrošinās lielāku saskaņotību visā ES, vienlaikus saglabājot dalībvalstu spēju radīt ieņēmumus. Šīs direktīvas pārskatīšana palīdzēs ES sasniegt emisiju samazināšanas mērķrādītājus, jo tiks veicināta ilgtspējīgāku vai atjaunīgo degvielu izmantošanu un vienlaikus sekmēta konkurenciāla, sociāli taisnīga un ilgtspējīga izaugsme ES. Enerģētikas krīze izgaismoja ES atkarību no trešo valstu fosilajām degvielām. Pārskatītā END direktīva būtiski atbalstīs pāreju no šiem importētajiem enerģijas avotiem uz enerģiju, ko var saražot ES, piemēram, uz atjaunīgo enerģiju, tādējādi mazinot ES uzņēmību pret starptautisko tirgu radītiem satricinājumiem, kas saistīti ar trešo valstu veiktām piegādēm, un atkarību no ārējiem enerģijas avotiem.

Komisija turpinās sadarboties ar Padomi, lai panāktu kompromisu, un vienlaikus centīsies saglabāt mērķu vērienīgumu. Ja pārskatāmā direktīva tiks pieņemta, tā palīdzēs sasniegt 2040. gada mērķrādītāju samazināt neto emisijas par 90 %.

Es būšu godīgs, apgalvojot, ka piešķiru lielu nozīmi rīcībai attiecībā uz nodokļiem aviācijas un jūrniecības nozarē. Lai saglabātu Eiropas ekonomikas konkurētspēju kopumā, ir jāiesaista visas nozares mūsu globālo emisiju samazināšanas mērķrādītāju izpildē. Pretējā gadījumā pārāk liels slogs gulsies uz tiem, uz kuriem atbrīvojums neattiecas. Ar pārskatāmās END direktīvas priekšlikumu paredzēts atcelt atbrīvojumu, kas obligāti piemērojams aviācijas un jūras transporta degvielai. Ar šīm izmaiņām katrai degvielai varētu piemērot atšķirīgu nodokļa likmi atkarībā no tās ekoloģiskajiem raksturlielumiem. Tas dotu priekšrocības ilgtspējīgām aviācijas degvielām un ilgtspējīgām un progresīvām kuģu degvielām salīdzinājumā ar fosilajām degvielām un palīdzētu palielināt investīcijas ilgtspējīgu transporta degvielu ražošanā un piegādē Eiropā. Dažās dalībvalstīs šis jautājums izrādījies politiski sensitīvs. Izšķiroša nozīme ir rīcībai starptautiskā līmenī. Aviācijas nozarē Komisija stingri atbalsta tādas iniciatīvas kā Globālo solidaritātes nodevu darba grupu un Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) pārziņā esošo Starptautiskās Civilās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas shēmu. Mēs sagaidām, ka ICAO izveidos sistēmu, kas attieksies uz lidojumiem ārpus Eiropas Ekonomikas zonas un kura nodrošinās emisiju efektīvu samazināšanu. Šajā nolūkā īpaša uzmanība jāpievērš 2025. gadā gaidāmajai ICAO asamblejai. Pretējā gadījumā, lai garantētu visu ekonomikas nozaru pienesumu klimatneitralitātei 2050. gadā, Komisijai būtu jāierosina ETS attiecināt arī uz izlidojošiem lidojumiem, kā to jau nosaka ES tiesību akti. Turklāt Komisija atbalsta vērienīga siltumnīcefekta gāzu cenu noteikšanas mehānisma pieņemšanu jūrniecības nozarē Starptautiskās Jūrniecības organizācijas aizgādībā. Tajā pašā laikā ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS) jau nosaka cenu aviācijas un jūras transporta CO2 emisijām, tādējādi novēršot izvairīšanās risku.

Patlaban tiek plaši piemērotas nulles PVN likmes pasažieru pārvadājumiem, jo īpaši starptautiskajam gaisa un jūras transportam, neatkarīgi no to ietekmes uz vidi. Atzīstot to, ka ilgtspējīgam transportam jābūt savienotam un cenas ziņā pieejamam, aviācijas nozares aplikšanu ar nodokļiem ir daļa no plašākām pārdomām, ko Komisija sākusī saistībā ar nākotnē piemērojamo PVN. Šajā diskusijā tiek apspriesti arī īpašie PVN režīmi, piem., ceļojumu aģentūrām un pasažieru pārvadātājiem piemērojami režīmi, kā uzsvērts *Enrico Letta* ziņojumā par vienoto tirgu.

Centienus dekarbonizēt šo nozari varētu papildināt arī labāka nodokļu politikas instrumentu izmantošana bioloģiskās daudzveidības zuduma un vides degradācijas novēršanai. Relatīvais progressa trūkums vides nodokļu jomā nozīmē to, ka patērētāji pašlaik iegādājas pārāk daudz piesārņojošu ražojumu un gadījumos, kad tas būtu ekonomiski efektīvi un sociāli vēlama, tomēr nespēj pieņemt tīrākas alternatīvas, piemēram, reciklētus ražojumus. Tāpat “tūriem” uzņēmumiem var neizdoties piesaistīt finansējumu, kamēr piesārņojošie uzņēmumi gūst labumu no neefektīvi zemām kapitāla izmaksām. Komisijas dienesti strādā pie tā, lai apzinātu politikas nepilnības. Tāpēc ir

pārāgri apņēmties izmantot īpašus politikas instrumentus — vai tie būtu rekomendējoši pasākumi, piemēram, ieteikumi vai arī vērienīgāki pasākumi, piemēram, tādu ES minimālo vides nodokļu ieviešana, kas nav enerģijas nodokļi –, bet es apņemos izlēmīgāk virzīt uz tirgu balstītus pasākumus, kas palīdzēs visaptverošāk risināt vides jautājumus.

Visbeidzot, nodokļiem būs izšķiroša nozīme ES klimata mērķu sasniegšanā. Es cieši sadarbošos ar Parlamentu, Komisijas dienestiem un dalībvalstīm, lai panāktu līdzsvaru, kas atspoguļo gan vidiskos mērķus, gan iedzīvotāju ekonomiskās vajadzības, un vienlaikus nodrošinātu mūsu rūpniecības konkurētspēju.

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas uzdotie jautājumi

6. Ko jūs ES klimata pārmaiņu diplomātijas ietvaros darīsiet, lai nodrošinātu visu pušu, jo īpaši lielāko un jaunietekmes valstu, kopīgus centienus pastiprināt darbības Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķa sasniegšanai? Kādas ir jūsu prioritātes apspriešanai COP29? Kādus konkrētus pasākumus jūs ierosināsi veikt saistībā ar COP28 panākto vienošanos par atteikšanos no fosilā kurināmā enerģētikas nozarē? Kā norādīts jūsu pilnvarojuma vēstulē, jūs izstrādāsi ES satvaru fosilā kurināmā subsīdiju pakāpeniskai izbeigšanai. Kā jūs plānojat īstenot šo satvaru, lai izpildītu 8. VRP noteikto prasību, vienlaikus joprojām nodrošinot enerģētisko drošību un samazinot atkarību?

ES klimata diplomātijas galvenais mērķis ir stimulēt vērienīgumu un investīcijas. Mēs vēlamies iedrošināt mūsu partnervalstis izvirzīt un sasniegt vērienīgus klimata mērķrādītājus, kas būtu saskaņoti ar Parīzes nolīguma mērķiem. Eiropas Savienības sekmīgie centieni samazināt emisijas nozīmē to, ka mūsdienās tikai 6 % no pasaules emisijām rodas ES. Lai aizsargātu klimatu un planētu, ir jāpievēršas pārējiem 94 %. Izšķiroša nozīme būs gaidāmajai valstu nacionāli noteikto devumu atjaunināšanai, jo tā ļaus īstenot COP28 AAE konsensu un globālo izsvēršanu, par ko tika panākta vienošanās Dubajā. COP30 konferencē Brazīlijā un ārpus tās es kopā ar citiem komisāriem(-ēm) piedalīšos mūsu globālā redzējuma noteikšanā klimata un enerģētikas jomā.

Konkrēti, es raudzīšos, lai oglekļa cenu noteikšana būtu svarīgs elements plašākā politikas struktūrā, lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus. Tas var radīt tirgus apstākļus, kas uzlabo dekarbonizācijas ekonomisko pamatojumu un paātrina pārkārtošanos, vienlaikus radot ieņēmumus, kurus pēc tam var ieguldīt dekarbonizācijā un pārkārtošanās procesā. Turklāt oglekļa cenas globālā noteikšana palīdzēs radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ir paraugs daudzām izstrādē esošām oglekļa cenu noteikšanas sistēmām. Tā kopš ieviešanas 2005. gadā ir palīdzējusi samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par vairāk nekā 47 % nozarēs, kurās to piemēro. Mēs vēlamies dalīties pieredzē un ar zināšanām, lai iedrošinātu lielāku skaitu valstu īstenot efektīvu oglekļa cenu noteikšanas politiku. Tāpēc es vēlos pastiprināt mūsu iesaisti, lai, balstoties uz esošo sadarbību, sniegtu atbalstu partneriem stabilas oglekļa cenas noteikšanā un tādu tirgu izveidē, kas būtu daļa no plašākas klimata un enerģētikas politikas struktūras. Manis ierosinātā, nesen izveidotā **darba grupa starptautisko oglekļa cenu noteikšanas un oglekļa tirgu diplomātijas jautājumos** var būtiski mainīt 94 % emisiju, kas minētas iepriekš. Oglekļa cenas noteikšana varētu būt ietekmīgākais pasākums, ko veic ES. Interese pastāv, jo arvien vairāk valstu, arī lielākā daļa G20 valstu, reaģējot uz oglekļa ieviešanas mehānismu, īsteno vai pēta oglekļa cenu noteikšanas politiku. Līdz šim ir ieviesti jau 75 oglekļa cenu noteikšanas instrumenti, kas aptver 24 % pasaulē radīto emisiju. Tomēr šajās politikās bieži vien ir zema vērienīguma pakāpe, zemas cenas un ierobežots tvērums, un daži lieli emisiju emitētāji tās neatbalsta.

Pašas ES klimatrīcības piemērs un panākumi ir priekšnoteikums jebkādam jēgpilnām sarunām ar citiem lielākajiem un topošajiem emitētājiem. **ES starptautiskā uzticamība ir atkarīga no rīcības ES iekšienē**, tostarp no pasākumiem “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, kā arī no redzējuma, ko mēs sniedzām, nākot klajā ar ieteikumu 2040. gadam. Parādot, ka šie pasākumi darbojas, tiek veicināta iekšpolitiskā vienprātība citās valstīs. Turklāt lielākās un jaunietekmes tirgus ekonomikas valstis var nodrošināt veicinošu normatīvo vidi un stimulus, kas mudinās nozares un iedzīvotājus iesaistīties zaļās pārkārtošanās paātrināšanā un ilgtspējīgu investīciju lēmumu pieņemšanā. Un mēs atbalstām šādas darbības ar daudzām valstīm visos politiskajos līmeņos, izmantojot G7 un G20, kā arī divpusējas zaļās alianses, zaļās partnerības, augsta līmeņa dialogus, enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas partnerības un nākotnē gaidāmās tīras tirdzniecības un investīciju partnerības. Mēs arī izmantojam daudzpusējus procesus, piemēram, G7 dekarbonizācijas programmu, Klimata klubu un Tīras enerģijas ministru forumu. Mēs turpināsim palīdzēt – arī finansiāli – partneriem izpētīt viņu konkrētajiem apstākļiem pielāgotu konkrētu risinājumu iespējamību. Visbeidzot, mēs aktīvi izmantojam mūsu kaimiņattiecību politiku, tirdzniecības politiku un starptautiskās partnerības veidā, kas veicina zaļo pārkārtošanos. Vienlaikus mums jāturpina atbalstīt valstis un kopienas, kuras ir īpaši pakļautas klimata pārmaiņām un kuras šobrīd rada maz globālo emisiju. Turklāt tas ir mūsu pašu interesēs: savstarpēji cieši savienotā pasaulē pielāgošanās klimata pārmaiņām un noturības pret tām veidošana

var palīdzēt pārvaldīt tirdzniecības maršrutu un globālo piegādes ķēžu (arī pārtikas) traucējumu risku un veicināt ES drošību, noturību un stabilitāti.

Manas **prioritātes apspriešanai COP29**, par kurām vienošanās ar dalībvalstīm panākta Ekonomikas un finanšu padomes 8. oktobra sanāksmē un Vides padomes 14. oktobra secinājumos par **COP29**, ir šādas: i) gūt vērienīgu un sasniedzamu rezultātu attiecībā uz jauno kolektīvo un kvantitatīvo mērķi finansējumam klimata jomā; ii) pabeigt sarunas par norādījumiem Parīzes nolīguma par starptautiskajiem oglekļa tirgiem 6. panta īstenošanai; iii) atkārtoti apstiprināt vispārējo apņemšanos īstenot AAE konsensu un likt pamatus nākamajai nacionāli noteikto devumu kārtai; iv) aktīvāk rīkoties, lai pielāgotos klimata pārmaiņu ietekmei, un v) aicināt visas puses līdz šā gada beigām iesniegt pirmos reizi divos gados sagatavojamos pārredzamības ziņojumus.

Attiecībā uz **turpmākajiem pasākumiem pēc COP28** konferences es mudināšu mūsu starptautiskos partnerus, jo īpaši lielākos emitētājus, 2025. gadā nākt klajā ar vērienīgiem nacionāli noteiktiem devumiem, kuru pamatā būs globālās izvēršanas rezultāti enerģētikas pārkārtošanas jomā. Es pielāgošu mūsu politisko, tehnisko un finansiālo atbalstu tā, lai veicinātu jaunattīstības valstu pārkārtošanos uz tīru enerģiju un vērienīgu rūpniecības dekarbonizāciju.

Fosilā kurināmā subsīdiju jomā svarīgs pasākums, kas ļautu tās saskaņoti samazināt, ir vienošanās par Enerģijas nodokļu direktīvas pārskatīšanu. Tāpēc es turpināšu sadarboties ar dalībvalstīm, lai ātri rastu kopīgu pamatu ar mērķi panākt vienošanos. Es arī nenogurstoši strādāšu kopā ar dalībvalstīm, jo šo subsīdiju pakāpeniska izbeigšana ir valstu valdību kompetencē. Turklāt es strādāšu pie tā, lai apmainītos ar paraugpraksi un nodrošinātu pēc iespējas lielāku šo subsīdiju pārredzamību, lai palielinātu spiedienu, vai tā būtu dalībvalstu nacionālo enerģētikas un klimata plānu īstenošana, vai Pārvaldības regulas pārskatīšana. Ņemot vērā iepriekš minēto, es esmu pildījis savu pirms gada pirmajā uzklaušanās Parlamentā pausto apņemšanos izveidot ES līmeņa pārskatu, un kopā ar enerģētikas un mājokļu komisāru(-i) es šo darbu turpināšu. Vienlaikus Eiropas pusgads un nākotnē gaidāmais konkurētspējas koordinācijas instruments piedāvā iespējas sniegt papildu norādījumus dalībvalstīm par to, kā šo jautājumu risināt prioritārā kārtā. Visbeidzot, mēs ieviešam citas rīcībpolitikas, kas noteiks, cik mums izmaksā fosilā kurināmā negatīvā ietekme, jo īpaši ieviešot jauno ES *ETS* ēku, autotransporta un papildu nozarēs (*ETS2*), ko papildina jaunais Sociālais klimata fonds, atbalstot tos, kuri ir neaizsargāti pret enerģētisko un transporta nabadzību.

Fosilā kurināmā subsīdiju atcelšanas mērķis ir panākt, lai pārkārtošanās būtu izmaksu ziņā efektīvāka un vieglāk īstenojama. Šāda atcelšana nodrošinās enerģētisko drošību un mazinās atkarību, jo atbrīvos līdzekļus, kas vajadzīgi investīcijām mazoglekļa risinājumos. Kas attiecas uz bažām par to, ka fosilā kurināmā subsīdiju atcelšana var nepamatoti ietekmēt mājsaimniecības ar zemākiem ienākumiem, es piekrītu, ka tas jārisina, piemēram, ar dalībvalstu sociālo politiku palīdzību. Bieži vien visefektīvāk ir noteikt mājsaimniecībām paredzētu kompensāciju vai palīdzēt tām pārkārtojoties, nevis saglabāt fosilā kurināmā subsīdijas.

*7. Kādus konkrētus pasākumus jūs veiksiet, lai nodrošinātu ES klimata tiesiskā regulējuma 2030. gadam efektīvu un savlaicīgu īstenošanu un tajā noteikto mērķrādītāju sasniegšanu? Kāda, jūsu prātā, ir tīras rūpniecības kursa nozīme šajā kontekstā? Kāda ir jūsu nostāja attiecībā uz jūsu pilnvarojuma vēstulē minēto mērķtiecīgo grozījumu regulā, ar ko nosaka CO2 emisiju standartus vieglajiem automobiļiem un furgoniem? Kā jūs nodrošināsiet, ka ES regulatīvie un finanšu instrumenti, tostarp Sociālais klimata fonds un Taisnīgas pārkārtošanās fonds, atbalsta taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku? Kādus konkrētus pasākumus, jo īpaši attiecībā uz ES *ETS2*, jūs veiksiet, lai nodrošinātu neaizsargāto grupu aizsardzību pret enerģijas cenu pieaugumu, tostarp uzraugot nacionālo sociālo klimata plānu un valsts *ETS2* ieņēmumu pienācīgu īstenošanu?*

Nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjaunināšana ir svarīgs process, kurā dalībvalstis nosaka, kā tie ļaus laikus īstenot paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %" un palīdzēs mobilizēt vajadzīgās investīcijas. Es biežāk sazināšos ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka tās pēc iespējas ātrāk pabeidz savus nacionālos enerģētikas un klimata plānus. Esmu iecerējis cieši sadarboties ar dalībvalstīm to nacionālo enerģētikas un klimata plānu īstenošanā, tostarp sadarboties ar nozari un sociālajiem partneriem un organizēt diskusijas par to, kā novērst būtiskos šķēršļus, kas kavē pārkārtošanos. Esmu iecerējis atvieglot sadarbību un apmaiņu ar paraugpraksi, kas attiecas uz praktiskiem risinājumiem pārkārtošanās paātrināšanai, vienlaikus veicinot konkurētspēju un atbalstot visneaizsargātākos. Es ar regulāras informācijas apmaiņas palīdzību informēšu Eiropas Parlamentu.

2040. gada klimata mērķrādītājs, attiecībā uz kuru Komisija drīzumā nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu, lai mērķtiecīgi grozītu Eiropas Klimata aktu, ilgtermiņā sniegs lielāku noteiktību investoriem, jo atbalstīs lēmumus, kas tagad tiek pieņemti par ražotnēm, infrastruktūru vai prasmēm un tādējādi palīdzēs paātrināt rīcību un sasniegt 2030. gada mērķrādītājus.

Tīras rūpniecības kurss būs vērsts uz ES rūpniecības konkurētspējas stiprināšanu un Eiropas dekarbonizācijas paātrināšanu. Mēs strādāsim pie tādu iniciatīvu kopuma, kas ļaus vienkāršot administratīvos procesus rūpniecības dekarbonizēšanai, ieviešis satvaru vadošo tirgu attīstībai un mobilizēs pārkaršanu procesam paredzētu privāto finansējumu. Mēs izstrādāsim pasākumus, kas jo īpaši nodrošinās pieejamas enerģijas cenas, lai novērstu vienu no galvenajiem šķēršļiem ES konkurencei, kā arī industriālās dekarbonizācijas paātrināšanas aktu, kurā uzmanības centrā būs energoietilpīgās nozares un tīras tirdzniecības un investīciju partnerības, kā arī mūsu attiecības ar partnervalstīm.

Lai sasniegtu ES mērķrādītāju līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu vismaz par 55 %, salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, un Eiropas Klimata aktā izvirzīto mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, ir vajadzīgas vērienīgas rīcībpolitikas un rīcība, kas ļaus nodrošināt emisiju ātru un pietiekamu samazinājumu visās nozarēs, tostarp ievērojami tās samazināt būvniecības un transporta nozarē. Šajā kontekstā **vieglajiem automobiļiem un furgoniem noteiktie CO₂ emisiju standarti** pakāpeniski nosaka arvien stingrākus CO₂ emisiju mērķrādītājus, no 2035. gada sasniedzot 100 %. Politikas pamatnostādnes noteic: *“lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti, būs vajadzīgs plašs inovatīvu tehnoloģiju klāsts visdažādākajās jomās, sākot no mobilitātes līdz enerģētikai. Piemēram, 2035. gada klimatneitralitātes mērķrādītājs automobiļiem rada paredzamību investoriem un ražotājiem. Lai to sasniegtu, būs vajadzīga tehnoloģiski neitrāla pieeja, kurā e-degviela ir nozīmīgs elements, un tādējādi paredzētās pārskatīšanas laikā ir jāveic mērķtiecīgi grozījumi regulā.”* Tas ir apstiprināts arī manā pilnvarojuma vēstulē. Tāpēc Komisija strādās pie šā mērķtiecīgā grozījuma, kas paredzēts 2026. gadā veicamās pārskatīšanas ietvaros. Šajā sakarā tiks apsvērta arī vajadzība pēc e-degvielām citās nozarēs, kurās nav citu tehnoloģisko alternatīvu, piemēram, aviācijā un jūras transportā, ņemot vērā to prognozēto degvielu deficītu, energoietilpīgo ražošanas procesu un prognozētās izmaksas.

Mūsu **taisnīgas pārkaršanās satvaram** jābūt piemērotam arī nākamajiem klimatiskās pārkaršanās posmiem laikā līdz 2030. gadam, pēc tam līdz 2040. gadam un turpmāk. Pats galvenais būs nodrošināt, ka tiek izmantoti no *NextGenerationEU* un pašreizējā budžeta pieejamie resursi. Eiropas Savienībai ir visaptveroša finansēšanas sistēma, tostarp kohēzijas politikas fondi, jo īpaši Taisnīgas pārkaršanās fonds un Atveseļošanas un noturības mehānisms. To vēl vairāk veicinās Sociālā klimata fonda plašāka izmantošana. Mēs sadarbosimies, lai panāktu vienkāršāku, mērķtiecīgāku un reaģētspējīgāku ilgtermiņa budžetu, kas atspoguļo Eiropas stratēģiskās prioritātes un mūsu mērķi kļūt par Komisiju, kas veicina investīcijas. Lai gan es vēl nevaru pārāgri spriest par nākamo daudzgadu finanšu shēmu, es atzinīgi vērtēju priekšsēdētājas apņemšanos paredzēt ievērojami lielāku finansējumu taisnīgas pārkaršanās procesam. Ja mani apstiprinās par komisāru, es gādāšu, lai šis finansējuma palielinājums būtu paredzēts neaizsargātiem darba ņēmējiem, uzņēmumiem un iedzīvotājiem, kā arī teritorijām, kurām pārkaršanās problēmas risināt ir visgrūtāk. No iespējām, ko piedāvā pārkaršanās, labums būtu jāgūst visiem, un nevienu nedrīkst atstāt novārtā. Strādājot kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) cilvēku, prasmju un sagatavotības jautājumos, mēs nodrošināsim, ka no Sociālā klimata fonda lielāks finansējums tiek atvēlēts sākumposmā, pirms jauno emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu sāk piemērot arī ēkām, autotransportam un papildu nozarēm (*ETS2*). Komisija palīdzēs dalībvalstīm izstrādāt valstu sociālos klimata plānus, lai nodrošinātu, ka līdzekļi izlietoti atbalstam neaizsargātām māsaimniecībām, neaizsargātiem mikrouzņēmumiem un neaizsargātiem transporta lietotājiem.

Gatavojoties Sociālā klimata fonda īstenošanai, mēs kopš 2023. gada kopā ar īpašu dalībvalstu ekspertu grupu strādājam pie tā, lai panāktu ātru un efektīvu šā fonda ieviešanu. 10 dalībvalstis patlaban izmanto Komisijas tehniskā atbalsta instrumentu, kas palīdz tām aptuveni novērtēt *ETS2* ietekmi, definēt neaizsargātās grupas un noteikt pielāgotus pasākumus un investīcijas to turpmākajiem plāniem. Es atbalstīšu priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) cilvēku, prasmju un sagatavotības jautājumos un informēšu Eiropas Parlamentu par Sociālā klimata fonda īstenošanu. Sociālā klimata dialoga ietvaros Eiropas Parlamenta kompetentās komitejas divreiz gadā var aicināt Komisiju apspriest iesniegtos sociālos klimata plānus, Komisijas sagatavoto novērtējumu, atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu un maksājumu veikšanu.

Mēs uzraudzīsim, vai dalībvalstu *ETS2* ieņēmumi tiek pilnībā izmantoti rīcībai klimata jomā un sociālajiem pasākumiem, kā to nosaka pārkarstā *ETS* direktīva.

Es aktīvāk sazināšos ar dalībvalstīm, lai apzinātu, kā novērst trūkumus, un piedāvāšu iespējas, kā nodrošināt godīgu un taisnīgu pārkaršanos. Veicot Pārvaldības regulas pārkarstāšanu, es stiprināšu veidu, kā tiek risināti taisnīgas pārkaršanās jautājumi. Es gādāšu, lai mūsu dekarbonizācijas atbalsta politikā tiktu iekļauta taisnīga pārkaršanās, un sadarbošos ar kolēģiem komisāriem, lai nodrošinātu, ka šāda pārkaršanās veicina kvalitatīvas darbvietas un ka preces un pakalpojumi, kas MVU un māsaimniecībām vajadzīgi šādas pārkaršanās īstenošanai, ir pieejami un cenas ziņā pieņemami.

8. Kādas konkrētas jaunas darbības jūs plānojat ierosināt, kuras būtu kā veicinošs satvars, lai atbalstītu jaunā 2040. gada mērķrādītāja sasniegšanu, un kā jūs izstrādāsiet ES klimata arhitektūru laikposmam pēc 2030. gada vienkāršā, taisnīgā un rentablā veidā ar pietiekamiem finanšu resursiem? Kā jūs nodrošināsiet, ka visas ekonomikas nozares sniegs taisnīgu un zinātniski pamatotu ieguldījumu? Kāda ir jūsu nostāja attiecībā uz ES ETS turpmāko attīstību? Kādi būtu jūsu konkrētie plāni oglekļa piesaistījumu — gan pastāvīgo, gan zemesatkarīgo piesaistījumu — veicināšanai papildus pamatīgai un noturīgai emisiju samazināšanai? Kāda ir jūsu nostāja attiecībā uz Savienības mērķrādītāju noteikšanu attiecībā uz oglekļa piesaistījumiem, tostarp atsevišķu mērķrādītāju pastāvīgiem oglekļa piesaistījumiem 2040. gada mērķrādītāja ietvaros? Kādus konkrētus legīslatīvus un/vai citus pasākumus un kādus jaunus ES resursus kā daļu no jaunā Eiropas klimataadaptācijas plāna jūs vēlētos ierosināt, lai palielinātu ES sabiedrības, tostarp neaizsargāto grupu, ekosistēmu un ekonomikas, noturību un labāk pielāgotos klimata riskiem? Kā jūs nodrošināsiet, ka adaptācija tiek sistemātiski ņemta vērā katras ES nozares politikā?

Drīzumā Komisija nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu, ierosinot 2040. gada klimata mērķrādītāju iekļaut Eiropas Klimata aktā. Vērienīgais 2040. gada mērķrādītājs būs jāpapildina ar veicinošiem nosacījumiem, kas paredz godīgu un taisnīgu pārkārtošanos cilvēkiem, zemākas enerģijas cenas, elektrofikla uzlabošanu utt. Tīras rūpniecības kurss būs pirmreizēja iespēja risināt veicinošos nosacījumus un nodrošinās, ka vērienīgās ieceres klimata jomā un rūpniecības konkurētspēja var pastāvēt līdzās.

Tiklīdz būs panākta vienošanās par šo mērķrādītāju, Komisija varēs iesniegt priekšlikumus **klimata politikas satvaram laikposmam pēc 2030. gada**. Es gādāšu, lai Eiropas Savienība turpinātu šo kursu, balstoties uz mūsu ieviesto visaptverošo politikas satvaru, ņemšu vērā pagātnes pieredzi un nodrošināšu, ka tas būs piemērots arī 2040. gadam. Visām nozarēm ir jāsniedz savs pienesums virzībā uz klimatneitralitāti, un tam ir vajadzīgas daudzas tehnoloģijas. Lai noteiktu rīcībpolitikas un nodrošinātu ilgtermiņa noteiktību lēmumiem, kas saistīti ar investīcijām, mums vajadzīga skaidrība, ko sniedz 2040. gada mērķrādītājs, un tas arī palīdzēs sasniegt 2030. gadam izvirzītos mērķus. Es sadarbošos ar kolēģiem, lai ar tīras rūpniecības kursa palīdzību sasniegtu 2040. gada mērķrādītāju un nodrošinātu, ka mūsu kopīgajiem mērķiem konkurētspējīgas un dekarbonizētas ES ekonomikas jomā tiek pienācīgi izmantotas privātās investīcijas un ka Eiropas rīcība mazina šādu investīciju risku. Mums jāiegulda cilvēkos, prasmēs un taisnīgas pārkārtošanās procesā, bet klimata politika jāizmanto, lai vairotu cilvēku labklājību. Oglekļa cenas noteikšana, izmantojot ES līmeņa emisiju kvotu sistēmu, ir darbība, kas būtiski mazina izmaksas, un tā ir finansēšanas instruments, kas rada ieņēmumus, ko novirzīt inovācijām, un atbalsta pasākumus, kas palīdz visneaizsargātākajām grupām. Labi izstrādāta oglekļa cenas noteikšana ļauj īstenot gan vides, gan ekonomiskos un sociālos mērķus. Tā būs jāpapildina ar nozaru pasākumiem, piemēram, enerģētikas, transporta vai zemes sektorā, un ar plašāku veicinošu politikas satvaru, kurā galvenā uzmanība vērsta uz nozaru vajadzībām pārkārtošanās procesā.

Komisija savus klimata politikas priekšlikumus ir ieteikumus ir izstrādājusi, pamatojoties uz ļoti detalizētiem ietekmes novērtējumiem, kuri pilnībā atbilst tās labāka regulējuma prasībām. Pienācīgi ņemti vērā ir arī ieteikumi, ko sniegusi Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos. Vēlos uzsvērt, ka šajos analīzes dokumentos ir izmantoti visprogresīvākie ekonomiskās analīzes instrumenti, kuris plaši izmanto arī zinātniskajā literatūrā un kuri ļauj pilnībā aptvert ES ekonomiku un tās dažādās nozares, kā parādīts Komisijas šā gada februārī publicētajā 2040. gada klimata mērķrādītāja ietekmes novērtējumā. Tas nodrošina, ka Komisijas politikas lēmumi par dažādu nozaru nozīmi balstās un arī turpmāk balstīsies uz padziļinātu analīzi, kuras pamatā ir zinātniska pieeja, kas ļauj izstrādāt tādas politikas, ar kurām mūsu mērķus var sasniegt rentablā, taisnīgā un efektīvā veidā. Šajos centienos es arī turpmāk būšu atvērts atklātam un pārredzamam dialogam ar visām nozarēm, lai līdzsvarotā un rentablā veidā sasniegtu mūsu mērķus klimata jomā.

Konkrēti, attiecībā uz **ES ETS** paredzams, ka 2026. gadā tiks pārskatīta ETS direktīva un lēmums par tirgus stabilitātes rezervi. Veicot šo pārskatīšanu, jo īpaši tiks apsvērts, vai no 2028. gada ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iekļaut atkritumu apsaimniekošanu un vai, kad un kā integrēt oglekļa piesaistījumus un stimulēt uztvertā oglekļa izmantošanu produktos, piemēram, atjaunīgajās degvielās.

2026. gadā veicamajā pārskatīšanā tiks noteikts ETS tvērums starptautiskajiem lidojumiem no 2027. gada janvāra un iespēja ETS attiecināt arī uz jūras transportu. Līdz ar pārskatīšanu notiks arī ETS direktīvas un tirgus stabilitātes rezerves lēmuma izvērtējums (t. i., uz pierādījumiem balstīts, retrospektīvs novērtējums). Turklāt mēs pārbaudīsim, vai nav vajadzīgi pielāgojumi attiecībā uz ES ETS 2040. gada mērķrādītāja sasniegšanu. Ir pilnīgi skaidrs, ka ES ETS ir ES klimata politikas stūrakmens.

Es vēlreiz uzsvēru, ka mūsu prioritātei arī turpmāk jābūt emisiju ievērojamai un noturīgai samazināšanai. Tajā pašā laikā ir ieguvumi, ko dod lielāka noteiktība nozarēm par **pastāvīgo oglekļa piesaistījumu nozīmi** ES

2040. gada klimata mērķrādītāja sasniegšanā. Mēs izvērtēsim vislabāko rīcībpolitiku kopumu, lai 2040. gada politikas satvarā nodrošinātu stimulus gan emisiju samazināšanai, gan oglekļa piesaistījumiem. Lai līdz 2040. gadam panāktu siltumnīcefekta gāzu emisiju neto samazinājumu par 90 % un līdz 2050. gadam – klimatneitralitāti, būs vajadzīga efektīva oglekļa piesaistījumu politika, kā skaidri uzsvērts paziņojumā un tam pievienotajā ietekmes novērtējumā. Es gādāšu, lai līdz mana pilnvaru termiņa beigām šī politika būtu ieviesta, un vienlaikus kopā ar publiskā un privātā sektora partneriem veicināšu tāda veidojuma sākotnējo attīstību, kam laika gaitā jāklūst par vienotu Eiropas oglekļa piesaistījumu tirgu. Nozares, lauksaimnieki vai mežsaimnieki, kas sniedz oglekļa piesaistījumu pakalpojumus, būtu jāatalgo, vienlaikus nekavējot centienus samazināt emisijas.

Attiecībā uz **klimatadaptāciju** arvien biežākie, ar klimatu saistītie apdraudējumi ir vieni no lielākajiem riskiem, kas apdraud mūsu drošību un labklājību, un mums ir jāstiprina ES klimatnoturība, gatavība klimata pārmaiņām un jāsamazina mūsu ekonomikas un sabiedrības pakļautība šādiem riskiem. Lai to panāktu, ir jārikojas saskaņoti un jāstiprina darbība gan ES, gan dalībvalstu līmenī. Pašreizējās rīcībpolitikas un darbības nespēj nosegt ietekmi, ko rada klimats. Mums ir vajadzīga integrēta noturība un riska pārvaldība. Esmu iecerējis izstrādāt Eiropas Klimatadaptācijas plānu, kas atbalstīs dalībvalstis un nodrošinās klimata risku pilnību iekļaušanu visās ES rīcībpolitikās – no lauksaimniecības un kritiskās infrastruktūras līdz ekonomikai, īpaši ņemot vērā neaizsargāto grupu vajadzības. Šā plāna darbības joma tiks precizēta, cieši sadarbojoties ar ieinteresētajām personām. Pamatojoties uz Eiropas klimata riska novērtējumu un paziņojumu par klimata risku pārvaldību, es skaidri redzu vajadzību ciešāk saskaņot pieejas starp ES un dalībvalstīm, proti, rīcībpolitikās un lēmumos par investīcijām ietvert saskaņotus pamatscenārijus klimata apdraudējumu novērtēšanai un pieņemama riska līmeņa noteikšanai. Izstrādājot jebkuru priekšlikumu, es vienmēr ņemšu vērā ietekmi uz administratīvo slogu. Atbilstoši manā pilnvarojuma vēstulē noteiktajam es izvērtēšu, vai nav vajadzīgi turpmāki tiesību akti par klimatnoturību un gatavību klimata pārmaiņām, kā to paudis Parlaments saistībā ar nesenajām debatēm plenārsēdēs un rezolūciju par plūdiem. Konkrēti, es rūpīgi apsvērsu, kā nodrošināt, ka tiesību akti īpaši klimata riskiem pakļautās politikas jomās atbilst paredzētajam mērķim. Es vēlos, lai vismaz visi ES finansētie aktīvi tiktu izstrādāti, domājot par nākotni, cita starpā izmantojot pieejas klimatnoturības jomā un ņemot vērā principu “nenodarīt būtisku kaitējumu”.

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas uzdotie jautājumi

9. Kāds ir jūsu redzējums par jūsu portfeli papildus pilnvarojuma vēstulē minētajai informācijai un kādu mantojumu jūs vēlētos atstāt? Kādus tiesību aktu priekšlikumus un citas iniciatīvas jūs ierosināsit komisāru kolēģijai pieņemšanai nākamajos piecos gados un jo īpaši pirmajās 100 dienās? Kā jūs nodrošināsit, lai šie priekšlikumi, kā arī spēkā esošo tiesību aktu īstenošana stiprinātu Eiropas konkurētspēju? Vai plānojat balstīt šos tiesību aktu priekšlikumus uz īpašiem ietekmes novērtējumiem? Kādi ir jūsu plāni, jo īpaši attiecībā uz tīras rūpniecības kursu? Kā jūs definētu jēdzienu “tīra izaugsme”? Kāda būs aprites ekonomikas loma jūsu darbā? Kā jūs plānojat pārraudzīt un atbalstīt spēkā esošā tiesiskā regulējuma īstenošanu, lai sasniegtu 2030. gada mērķrādītājus, un kādi ir jūsu plāni un paredzētie pasākumi, lai sasniegtu paziņoto 2040. gada emisiju samazināšanas mērķrādītāju? Kā jūs nodrošināsit, lai šie pasākumi darbotos kopā ar ES rūpniecības politiku?

Zinātne pauž skaidri: “Ja vēlamies pašreizējo un nākamo paaudžu uzplaukumu, vienīgais, ko varam darīt – ir vērienīga rīcība klimata jomā”. Ar klimata pārmaiņu sekām saskaras visi pasaules iedzīvotāji, jo paaugstinās ūdens līmenis jūrās un okeānos, biežāk notiek plūdi, un tiek apdraudēta pārtikas piegāde, cilvēku veselība un infrastruktūra. Mūsu planētas aizsardzība, kā arī mūsu labklājība nozīmē to, ka klimatrīcībai jāiet rokrokā ar plaukstošu un konkurētspējīgu ekonomiku un visneaizsargātāko cilvēku, reģionu un nozaru atbalstīšanu godīgas un taisnīgas pārkārtošanās procesā. Es stingri uzskatu, ka tāpēc ir izlēmīgi jārikojas vietējā un starptautiskā līmenī, jo vairāk – nemierīgos un trauksmainos gados, ko, visticamāk, turpmākajos gados mēs piedzīvosim arvien biežāk. Man tas nozīmē lielāku līderību, pašpārliecību un ciešāku sadarbību, un, manuprāt, mēs to varam panākt. Es vēlos, lai sava pilnvaru termiņa beigās varu teikt, ka esam nodrošinājuši virzību uz klimatneitralitāti, noteikuši Eiropas ekonomikas līderības parametrus un pārveidojuši mūsu politikas programmu tīras izaugsmes jomā par modeli, kuru visā pasaulē centīsies pārņemt arī citas valstis.

Attiecībā uz **likumdošanas un citām iniciatīvām nākamajos piecos gados un jo īpaši pirmajās 100 dienās** es kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplauksmes un industriālās stratēģijas jautājumos un priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos izstrādāšu politiskajām pamatnostādņēm atbilstošu **tīras rūpniecības kursu**, kas stiprinās ES rūpniecības konkurētspēju un paātrinās Eiropas dekarbonizāciju, tas plašāk izklāstīts manā atbildē uz 7. jautājumu. Tīras rūpniecības kursā būs jāpievēršas šīm jomām, kurās būs jāpieņem saskaņotas politikas iniciatīvas. Pilnvarojuma vēstulē ir ietvertas vairākas šādas iniciatīvas, arī rīcības plāns par cenu ziņā pieejamu enerģiju, Industriālās dekarbonizācijas paātrināšanas akts, Eiropas Konkurētspējas fonds, Ķīmiskās nozares tiesību aktu kopums un gaidāmais industriālais rīcības plāns autobūves nozarei.

Patlaban izšķiras Eiropas rūpniecības un pētniecības liktenis. Tiek pārbaudīta mūsu tehnoloģiskā līderība, spēja reaģēt uz industriāliem izaicinājumiem un spēja lietderīgi izmantot jaunās iespējas.

Oglekļa cenas noteikšana, izmantojot ES *ETS*, arī turpmāk būs svarīga, lai ekonomikas lēmumi tiktu pieņemti, ņemot vērā pasākumus, ar kuriem dekarbonizācija notiek izmaksefektīvākajā veidā. Tajā pašā laikā ES *ETS*, jo īpaši ar Inovāciju fonda starpniecību, turpinās radīt ieņēmumus, ko var izmantot, lai paātrinātu inovatīvu klimatneitrālu risinājumu demonstrēšanu un izvēršanu daudzās nozarēs (rūpnieciskā dekarbonizācija, tīro tehnoloģiju ražošana).

Visi šie jautājumi ir saistīti ar **tīru izaugsmi**, kas nodrošina ekonomikas uzplaukumu un mūsu sabiedrības labklājību planētas iespēju robežās, kā arī veicina vadošo lomu strauji augošo tīro tehnoloģiju jomā. Tas nozīmē, ka turpinās cilvēku sabiedrības uzplaukums un ka netiek apdraudētas citas dzīvības formas un ekosistēmas, nedz nākamo paaudžu labklājība. Šāda izaugsme var notikt tikai tad, ja vairs nepastāv atkarība no fosilā kurināmā. Tīra izaugsme samazina atkarību no importa un palielina drošību un noturību. Darbības ziņā izaugsmi var uzskatīt par tīru, ja tā palīdz stabilizēt klimatu, saglabā ekosistēmu un dzīvotņu veselīgumu, bioloģisko daudzveidību, kā arī tīru gaisu un ūdeni.

Tīras izaugsmes neatņemama sastāvdaļa ir **apritīgums**. Pienācīgi izstrādāta aprites ekonomika sniegs plašas iespējas, lai izvērstos konkurētspēja, sākot ar izejvielu reciklēšanu un beidzot ar ekodizainu, un tā skars visu piegādes ķēdi, arī pieprasījumu pēc tīriem produktiem. Nosakot oglekļa cenu, mēs mudinām daudzas nozares izmantot apritīguma principu, jo oglekļietilpīgu preču sekundārai ražošanai parasti nepieciešams daudz mazāk enerģijas nekā primārajai ražošanai. Plānotās ES *ETS* pārskatīšanas ietvaros mēs izvērtēsim, kā veicināt oglekļa apritīgāku un ilgtspējīgāku izmantošanu un atkalizmantošanu mūsu rūpniecībā. Mēs nodrošināsim, ka rīcībpolitikas, kurām ir ietekme uz atkritumu jomu un aprites cikla beigām, tiek izstrādātas, ņemot vērā klimata politiku. Mēs sagatavosim novērtējumu par to, vai atkritumu sadedzināšanas iekārtas iekļaut ES *ETS*, un šis novērtējums ir vēl viena daļa no 2026. gadā plānotās pārskatīšanas.

Pilnvaru termiņa sākumā, kā sīkāk izklāstīts atbildē uz 7. jautājumu, mēs ierosināsim **grozīt Eiropas Klimata aktu, proti, tajā iekļaut mērķrādītāju līdz 2040. gadam neto emisijas samazināt par 90 %**. Tiklīdz šis mērķrādītājs būs ieviests, ievērojot labāka regulējuma pamatnostādnes, visiem klimata tiesību aktu priekšlikumiem, kuri varētu būtiski ietekmēt ekonomiku, vidi vai sociālo jomu, tiks pievienoti īpaši ietekmes novērtējumi. Turklāt 2040. gada klimatisko ieceru vērienu virzienā uz klimatneitralitāti un noturību mums palīdzētu sasniegt Pārvaldības regulas pārskatīšana ar mērķi to vienkāršot un atjaunināt.

Kā norādīts iepriekš, es nodrošināšu, ka Eiropas Savienība turpina šo kursu, par pamatu ņemot mūsu ieviesto visaptverošo politikas pasākumu kopumu, ņemot vērā pagātnes pieredzi un raugoties, lai tie būtu piemēroti 2040. gadam. Mēs īstenosim pasākumus, kas nodrošinās ES rūpniecības konkurētspēju un taisnīgu pārkārtošanos visiem. Šajos centienos es arī turpmāk būšu gatavs atklātam un pārredzamam dialogam ar visām nozarēm, lai līdzsvarotā un izmaksefektīvā veidā sasniegtu mūsu mērķus klimata jomā.

Vēl viens svarīgs jautājums ir **mērķrādītājs līdz 2035. gadam samazināt CO₂ emisijas vieglajiem automobiļiem**, kā sīkāk izklāstīts manā atbildē uz 7. jautājumu.

Raugoties tālākā nākotnē, saskaņā ar manu pilnvarojuma vēstuli es vadīšu **Eiropas Klimatadaptācijas plāna** izstrādi un atbalstīšu dalībvalstis, jo īpaši gatavības un plānošanas ziņā, un regulāri nodrošināšu zinātniski pamatotus riska novērtējumus.

Es arī izvērtēšu, vai nav jāizstrādā **turpmāki tiesību akti klimatnoturības un gatavības klimata pārmaiņām jomā** un piedāvāšu iespējamus risinājumus. Šajā darbā es ņemšu par pamatu pirmo Eiropas klimata riska novērtējumu, un esmu jau izanalizējis diskusijas Parlamentā saistībā ar nesenojam debatēm par plūdiem. ES rūpīgi apsvērsu, kā samazināt administratīvo slogu un kā nodrošināt attiecīgo pielāgošanās tiesību aktu atbilstību paredzētajam mērķim. Šajā darbā ir cieši jāsadarbojas ar citiem kolēģijas locekļiem, lai noskaidrotu, kā iespējams racionalizēt nozaru politikas virzienus, piemēram, nosakot jomas, kurās dalībvalstis jau sniedz attiecīgo informāciju par pielāgošanos, un to, kā iespējams labāk izmantot satelītu sniegto informāciju un varbūt arī mākslīgo intelektu. Tas ļaus apzināt sinerģijas, tuvināt dažādus nozaru plānošanas un ziņošanas darba virzienus un apzināt iespējamus trūkumus. Tajā pašā laikā pielāgošanās ir arvien lielāks izaicinājums un jauna joma, kas prasa rīcību, tāpēc, lai mēs kļūtu noturīgāki pret pēkšņi daudz biežākajiem klimata riskiem, visticamāk, būs vajadzīgas dažas jaunas, ierobežota rakstura papildu prasības.

10. Kādus konkrētus pasākumus jūs ierosināsit, lai veicinātu rūpniecības dekarbonizāciju, jo īpaši energoietilpīgās nozarēs un grūti dekarbonizējamās nozarēs? Kuras nozares un jomas būtu jānosaka par prioritārām un uz kādiem kritērijiem būtu jāpamatojas? Kāda, jūsuaprāt, ir emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas un Inovāciju fonda loma? Kādas darbības jūs ierosināsit, lai nodrošinātu ilgtermiņa ieguldījumus Eiropas neto nulles emisiju infrastruktūrā? Kādus konkrētus pasākumus jūs paredzat, jo īpaši attiecībā uz industriālās dekarbonizācijas paātrināšanas aktu, un kā, jūsuaprāt, tas ir saistīts ar Neto nulles emisiju industrijas aktu, Kritiski svarīgo izejvielu aktu un STEP? Kā jūs kopumā nodrošināsit, ka klimata politikas instrumenti turpina sniegt ekonomiskus stimulus dekarbonizācijai paredzētām privātām investīcijām, vienlaikus stiprinot sociālas un taisnīgas pārkārtošanās satvaru? Kā jūs plānojat veidot turpmāko satvaru CO₂ uztveršanai, transportēšanai un uzglabāšanai un kā jūs nodrošināsit pietiekamus stimulus rūpniecībai visā CCUS vērtības ķēdē? Kādi ir jūsu plāni attiecībā uz CO₂ vienoto tirgu, jo īpaši attiecībā uz grūti dekarbonizējamās nozarēs radīto CO₂, ņemot vērā ES konkurētspēju? Kāda ir jūsu nostāja attiecībā uz tehnoloģiski neitrālas pieejas lomu saistībā ar regulas, ar ko nosaka CO₂ emisiju standartus viegļajiem automobiļiem un furgoniem, paredzēto pārskatīšanu, kā minēts jūsu pilnvarojuma vēstulē?

Mūsu primārie instrumenti rūpniecības dekarbonizācijai ES ir **ES ETS** cenu noteikšanas stimuls apvienojumā ar efektīvu aizsardzību pret oglekļa emisiju pārvirzes risku, izmantojot **oglekļa ievērošanas mehānismu**, jo tiek noteikta oglekļa cena un tiek nodrošināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi ES. Taču, lai panāktu klimatneitralitāti, nepietiek ar emisiju samazināšanu nelielā apmērā. Tam ir vajadzīgas lielas investīcijas nopietnās dekarbonizācijas tehnoloģijās, un mūsu pašreizējā politika ne vienmēr pietiekami nodrošina šo investīciju rentabilitāti. Tāpēc mums būs jāstrādā arī pie citiem instrumentiem. **Tīras rūpniecības kurss** ir iespēja stiprināt ES rūpniecības konkurētspēju un paātrināt Eiropas dekarbonizāciju, kā sīkāk izklāstīts manā atbildē uz 7. jautājumu. Mēs izstrādāsim tādu iniciatīvu kopumu, kas atbalstīs grūti dekarbonizējamās nozares, ieviešis satvaru vadošo tirgu attīstībai un mobilizēs pārkārtošanās procesam nepieciešamo finansējumu.

Cenas ziņā pieņemamas tīras enerģijas pieejamības un piekļuves uzlabošana ir horizontāls pasākums, kas dos labumu visām nozarēm, tostarp MVU. Jo ātrāk tiks panākta elektroenerģijas dekarbonizācija, jo ātrāk tas dos labumu mūsu rūpniecības nozarēm. Tomēr, lai to panāktu, ir savlaicīgi jāstiprina tīkls un sekmīgi jāreaģē uz atjaunojamo energoresursu nepastāvību. Ņemot vērā energoietilpīgo nozaru nozīmi daudzās vērtības ķēdēs, īpaša uzmanība tiks pievērsta to dekarbonizācijas paātrināšanai un veicināšanai un mazoglekļa produktu ražošanai. Tāpat stratēģiska nozīme ir arī turpmākai tīro tehnoloģiju vērtības ķēdes stiprināšanai ES, pamatojoties uz Neto nulles emisiju industrijas aktu. Komisija ierosinās arī ES industriālo rīcības plānu autobūves nozarei, kas ir viena no Eiropas rūpniecības ekonomikas pamatnozārēm, kurai būtu jāgūst labums no zaļās un digitālās pārkārtošanās sniegtajām iespējām. Būtiska nozīme ir arī horizontālo tehnoloģiju veicinātājiem, piemēram, digitālajām tehnoloģijām, progresīviem materiāliem un aprītes risinājumiem.

ES ETS ir mūsu galvenais klimata instruments. Tā veicina rūpniecības dekarbonizāciju divos galvenajos veidos: nosakot oglekļa cenu un gūtos ieņēmumus atkārtoti investējot dekarbonizācijas risinājumos. Tā ir sistēma, kas darbojas! Tas ir uz tirgu balstīts instruments, kas ar tādu sistēmu kā Inovāciju fonds palīdzību ļauj samazināt emisijas, atļūdzina oglekļefektīvākām nozarēm un novirza oglekļa piesārņojuma izmaksas atpakaļ klimatiskajos risinājumos. Tomēr mums jāapsver, kā ES ETS varētu turpmāk atbalstīt rūpniecības dekarbonizāciju arī pēc 2030. gada, jo sekmīgas dekarbonizācijas gadījumā tas nozīmēs pāreju uz pasauli, kurā emisijas ir ļoti zemas un kurā grūti dekarbonizējamās nozarēs oglekļa piesaistījumi ievērojami ietekmēs emisiju samazināšanu. Līdz 2026. gada vidum Komisija izvērtēs vairākus ilgtspējīgai rūpnieciskai oglekļa piesaistījumu pārvaldībai būtiskus elementus. Tā izstrādās politikas risinājumus un atbalsta mehānismus rūpnieciskajiem oglekļa piesaistījumiem, tostarp noteiks, vai un kā tos uzskaitīt ES ETS. Tā pētīs, kā uzskaitīt oglekļa uztveršanu un izmantošanu, kā izstrādāt jaunus produktus, kā arī to, kā rīkoties ar trešās valstīs uzglabātā CO₂ uzskaiti. Veicot ES ETS pārskatīšanu, mēs varam pētīt, kā vēl vairāk palielināt šīs sistēmas nozīmi zaļās pārkārtošanās finansēšanā.

Emisijas kvotu bezmaksas iedale saskaņā ar ES ETS pēdējos gados ir sniegusi investīcijas rūpniecībai un palīdzējusi novērst oglekļa emisiju pārvirzi. Tā vietā ETS kvotas, kas šim nolūkam vairs netiek izmantotas, tiks izsolītas, un iegūtie ieņēmumi tiks novirzīti Inovāciju fondam, īpaši oglekļa ievērošanas mehānisma (dzelzs un tērauda, alumīnija, cementa, mēslošanas līdzekļu, ūdeņraža) jomās īstenojamiem projektiem.

Līdz ar ETS2 ieviešanu oglekļa cenas signāls attieksies uz aptuveni 75 % no visām Eiropas emisijām. Oglekļa cenas noteikšanai ir sociāla dimensija, jo īpaši ETS2 nozarēs, kuras nosaka cenu fosilajam kurināmajam, ko iedzīvotāji izmanto mājokļu apkurināšanā un automobiļu vadīšanā. Tāpēc ETS2 tiek papildināts ar Sociālā klimata fonda atvēlētajiem 86,7 miljardiem EUR, ko finansē no ieņēmumiem, kas gūti no ETS2 kvotu pārdošanas. Dalībvalstīm ir jānodrošina, ka atbalsts no Sociālā klimata fonda precīzi un atkarībā no konkrētajiem valsts

apstākļiem tiek novirzīts tiem, kam tas visvairāk vajadzīgs.

Pieredze liecina, ka pieaug **Inovāciju fonda** nozīme rūpniecības dekarbonizācijas finansēšanā. Lai Inovāciju fonds arī turpmāk veiksmīgi darbotos un lai dalībvalstis savā teritorijā varētu finansēt Inovāciju fonda izvērtētos projektus, mēs veicināsim principus “izsoles kā pakalpojums” vai “dotācijas kā pakalpojums”. Es vēl vairāk centīšos veicināt ES un valstu līdzekļu apvienošanu, lai izmantotu vienotā tirgus sniegtās priekšrocības.

Plašākā nozīmē centieni mobilizēt un stimulēt privātās investīcijas būs jādivkāršo, jo ar publisko finansējumu vien nepietiks. Es sadarbošos ar kolēģiem, lai palielinātu ilgtspējīgu finansējumu, jo īpaši **pārkārtošanās finansējumu**, un atbalstītu rūpniecisko dekarbonizāciju. Eiropas enerģētikai un ar to saistītajai dekarbonizācijas infrastruktūrai būs izšķiroša nozīme ekonomikas dekarbonizācijā. Īstenojot pašreizējo plānošanu, ir jāņem vērā *TEN-E* politikas satvars, elektroenerģijas un gāzes tirgus satvars, kā arī nacionālie enerģētikas un klimata plāni. Joprojām būs jāveicina arī pārrobežu infrastruktūras attīstība.

Es cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplaukmes un industriālās stratēģijas jautājumos un priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos, lai izstrādātu jauno **industriālās dekarbonizācijas paātrināšanas aktu**. Šajā aktā mēs pētīsim, kā vislabāk nodrošināt piekļuvi tirgiem, prasmes, atļaujas piešķiršanu, piekļuvi finansējumam un tā mobilizāciju, jo tie ir svarīgākie instrumenti, kas atbalsta rūpniecības dekarbonizāciju un uzplaukumu.

Visbeidzot, attiecībā uz CO₂ uztveršanu, transportēšanu un uzglabāšanu, oglekļa uztveršanu un izmantošanu un CO₂ vienoto tirgu es strādāšu pie tā, lai ātri īstenotu Neto nulles emisiju industrijas aktu un šāgada februārī pieņemtajā Rūpnieciskās oglekļa pārvaldības stratēģijā noteiktās darbības, lai varētu ieviest oglekļa uztveršanas, izmantošanas un uzglabāšanas risinājumus un nepieciešamo infrastruktūru ar mērķi izveidot CO₂ vienoto tirgu Eiropā. Attiecībā uz oglekļa uztveršanu un izmantošanu Komisija īsteno darbības, kas atbalsta vērtību ķēdi, CO₂ uzglabāšanas operatorus un kompetentās iestādes. Šādas darbības ietver dinamisku tirgus mehānismu izveidi, atbalstu un norādījumus dalībvalstīm, kā arī CO₂ uzglabāšanas vietu investīciju portāla izstrādi. Attiecībā uz oglekļa piesaistījumiem Komisija izstrādās turpmāku politiku un atbalsta mehānismus šādu piesaistījumu palielināšanai, cita starpā arī novērtējumu par to, kā šādus piesaistījumus ar pastāvīgu uzglabāšanu varētu uzskaitīt emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, un šādu piesaistījumu vispārējo mērķu novērtējumu 2040. gada klimata mērķrādītāja kontekstā. Attiecībā uz oglekļa uztveršanu un izmantošanu Komisija izskatīs iespējas plašāk izmantot oglekli kā resursu un to, kā oglekļa uztveršanu un izmantošanu var integrēt ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā. Attiecībā uz CO₂ transporta infrastruktūru, kas ir visu tehnoloģisko ceļu galvenais veicinātājs, Komisija ir iecerējusi izstrādāt tīkla plānošanas mehānismu un, iespējams, ierosināt tiesību aktu kopumu transporta jomā. Vienlaikus mēs izstrādāsim emisiju uzskaites noteikumus, CO₂ plūsmu minimālos standartus un jūras transportam paredzētas pamatnostādnes. Attiecībā uz visām tehnoloģijām tiek ierosinātas veicinošas darbības, piemēram, investīcijas un finansējums, sabiedrības informētība, pētniecība un inovācija, kā arī pārrobežu sadarbība. Es cieši sadarbošos ar dalībvalstīm, lai sasniegtu šos mērķus, jo īpaši, lai piesaistītu nepieciešamās privātās investīcijas CO₂ infrastruktūras izvēšanā.

Attiecībā uz plānoto **vieglajiem automobiļiem un furgoniem noteikto CO₂ emisiju standartu pārskatīšanu** skatīt manu atbildi uz 7. jautājumu.

11. Kādus pasākumus jūs plānojat veikt, lai palielinātu ES pieprasījumu pēc Eiropā radītām tīrām tehnoloģijām, un kā jūs, izmantojot arī piedāvājuma puses pasākumus, atbalstīsiet ES vērtības ķēdes tīro tehnoloģiju ražošanā? Kādu privāto un publisko ieguldījumu līmeni un kombināciju jūs uzskatāt par nepieciešamu un kā jūs vērtējat ES finanšu instrumentu īpašo lomu? Kā jūs mazināsiet ES atkarību, jo īpaši no Ķīnas? Kādu satvaru jūs ierosināsiet, lai vēl vairāk samazinātu un pakāpeniski izbeigtu fosilā kurināmā subsīdiju izmantošanu saistībā ar darbu, kura mērķis ir samazināt Eiropas atkarību? Kādi ir jūsu plāni attiecībā uz oglekļa ievēkorekcijas mehānismu (OIM)? Kādus Eiropas autobūves nozares konkurētspējas veicināšanas pasākumus jūs plānojat veikt?

Lai palielinātu pieprasījumu pēc ES radītām tīrām tehnoloģijām, būtiska nozīme būs ES ETS Inovāciju fondam. Līdzīgi kā esam darījuši iepriekš, mēs turpināsim organizēt uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus, kas vērsti uz tīrām tehnoloģijām, tostarp to ražošanu, ar atbilstošiem noturības kritērijiem, ņemot vērā Neto nulles emisiju industrijas aktā izvirzītos mērķus. Inovāciju fondam iesniegtie priekšlikumi, kas pārsniedz uzaicinājumos noteiktās minimālās izvērtēšanas robežvērtības, saņems *STEP* (suverenitātes) zīmogu, kas ieviests saskaņā ar Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu, neatkarīgi no tā, vai šis priekšlikums būs vai nebūs saņēmis Inovāciju fonda finansējumu. Attiecībā uz projektiem, kam būs šāds zīmogs, būs pieejamas vēl citas finansēšanas iespējas, piemēram, kohēzijas politikas fondi un Atveseļošanas un noturības mehānisms.

Kas attiecas uz **privātā un publiskā ieguldījuma kombināciju**, lielākā daļa vajadzību būtu jāsedz ar privāto finansējumu. Citiem vārdiem sakot, privātajam ieguldījumam ir vajadzīgs ekonomiskais pamatojums. Lai to nodrošinātu, ir ļoti svarīgi: pirmkārt, uzlabot privātā kapitāla tirgu dziļumu, kā ierosināts gan *Letta*, gan *Draghi* ziņojumā, otrkārt, plašāk piedāvāt ilgtspējīgu finansējumu, jo īpaši pārkārtošanās procesa finansēšanai, un, treškārt, nodrošināt pēc iespējas lielāka skaita dekarbonizācijas investīciju rentabilitāti. Publiskais finansējums būtu jāizmanto tikai pēdējiem minētajiem mērķiem un tām investīcijām, kuru rentabilitāti citādi nodrošināt nav iespējams (piemēram, investīcijām infrastruktūrā).

Ja privātajam sektoram ir apgrūtināta piekļuve finansējumam, tad drīzāk jāizmanto finanšu instrumenti, nevis dotācijas. "InvestEU" ir pierādījusi pievienoto vērtību kā ES instruments privātā finansējuma piesaistei.

Inovāciju fonds ir vēl viens instruments, kas labi funkcionē, lai investīcijām riskantākos rūpnieciskajos projektos piesaistītu privāto finansējumu. Labāki veidi, kā dotācijas kombinēt ar finanšu instrumentiem, palīdzēs izmaksu ziņā efektīvāk izmantot publiskos līdzekļus un paātrinās finanšu tuvināšanu uzņēmumiem. Izšķiroša nozīme ir arī ilgtspējīga finansējuma palielināšanai, jo īpaši pārkārtošanās un noturības nodrošināšanai. Turklāt informācijas pieejamības atvieglošana korporācijām un investoriem un klimata tiesību aktiem atbilstoši plāni, kas veicina pārkārtošanās un kuri dos rezultātu, palīdzēs novirzīt finanšu plūsmas mūsu klimata un izaugsmes mērķu sasniegšanai.

Lai sniegtu atbalstu energoietilpīgajām nozarēm dekarbonizācijas procesā un lai diversificētu tīro tehnoloģiju nozares, būtiska nozīme ir **tirdzniecības politikai**, kas vairo eksporta iespējas, aizsargā pret negodīgu konkurenci un nodrošina godīgus un vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Attiecībā uz tīrajām tehnoloģijām dažādas nozares saskaras ar dažādām problēmām globālās konkurences ziņā, un tirdzniecības politika var tām palīdzēt, sniedzot eksporta iespējas, aizsargājot ES tirgu vai nodrošinot jo īpaši kritiski svarīgu izejvielu piegādi. Eiropas Savienība ir neto eksportētāja dažās neto nulles emisiju industrijas nozarēs. Piemēram, vēja enerģijas nozarē, pamatojoties uz 2022. gada datiem, ES saražotais apjoms veidoja aptuveni 30 % no globālās tirgus daļas. Tieši tāpēc ir svarīgi veicināt mūsu rūpniecības piekļuvi trešo valstu tirgiem.

ES atkarības samazināšana nozīmē gan mūsu pašu konkurētspējas un inovācijas spēju veicināšanu Eiropā, gan partnerību veidošanu jaunu tirgu apguvei un piegādes avotu atrašanai trešajās valstīs. Mēs turpināsim cieši sadarboties ar partneriem, lai stiprinātu piegādes ķēdes noturību, gan izmantojot divpusēju sadarbību, piemēram, ES un Japānas piegādes ķēžu darba grupu, gan daudzpusēju sadarbību (proti, G7). Šos centienus pastiprinās esošie instrumenti, piemēram, *Global Gateway*, un jauni instrumenti, piemēram, tīras tirdzniecības un investīciju partnerības.

Komisija ir veikusi nozīmīgus pasākumus, lai novērstu atkarību no Ķīnas, taču jādara vēl vairāk. Gan Neto nulles emisiju industrijas akts, gan Kritiski svarīgo izejvielu akts galveno uzmanību vērš uz nepieciešamību dažādot kritiski svarīgo komponentu un materiālu piegādi un līdzekļus, lai to panāktu, kā arī uz vajadzību pēc pietiekamas ražošanas bāzes ES. Tāpat mēs pagājušajā mēnesī ierosinājām noteikumus, kas piemērojami nākamajai Inovāciju fonda ietvaros veicamai ūdeņraža izsolei, skaidri nosakot kritērijus, kas ļaus dažādot piegādes ķēdes, tostarp izveidot elektrolīzeru ražošanu ES. Tas ir būtiski piegādes drošības, kā arī datu drošības saglabāšanai. Ar tīras rūpniecības kursu mēs šo jautājumu varētu risināt sīkāk. Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisms palīdzēs sasniegt ES vides mērķus, risinās oglekļa emisiju pārvirzes problēmas un vienlaikus ļaus investēt ES rūpniecības dekarbonizācijā. Savu viedokli par **fosilā kurināmā subsīdijām** esmu izklāstījis atbildē uz 6. jautājumu.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es cieši pārraudzīšu **oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma** pilnīgu un savlaicīgu īstenošanu pārejas periodā un pēc tā. Es sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplaukmes un industriālās stratēģijas jautājumos un citiem Komisijas dienestiem, lai sagatavotu deleģētos un īstenošanas aktus, kā to prasa Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma regula. Tas nodrošinās oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma raitu īstenošanu un vienlaikus līdz minimumam samazinās administratīvo slogu visiem iesaistītajiem dalībniekiem, jo īpaši MVU. Es nodrošināšu, ka Komisija turpina uzklaut ieinteresētās personas, arī uzņēmumus un valstu pārvaldes iestādes, kā arī partnerus no trešajām valstīm, jo mēs vēlamies, lai īstenošanas pasākumi būtu pēc iespējas efektīvāki un lietderīgāki. Es gādāšu, lai Komisija ņemtu vērā visas pašreizējā pārejas periodā gūtās atziņas. Mēs iesniegsim pārskata ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei līdz nākamā gada beigām. Ziņojumā tiks iekļauts novērtējums par oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma iespējamo attiecināšanu uz citām precēm, par iespējamo netiešo emisiju tvēruma paplašināšanu un attiecināšanu uz visām aptvertajām nozarēm, par oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma pārvaldību un par regulas starptautisko ietekmi uz jaunattīstības valstīm un jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm.

Visbeidzot, **Eiropas autobūves nozares konkurētspējai** ir izšķiroša nozīme ES ekonomikā. Šī nozare dod vairāk

nekā 7 % no IKP un tieši un netieši nodrošina aptuveni 13 miljonus darbvietu. Ir svarīgi izveidot piemērotu sistēmu, kas atbalstītu ES rūpniecības konkurētspēju visu pārkārtošanās laiku.

Gan vieglajiem automobiļiem un furgoniem, gan lielas noslodzes transportlīdzekļiem noteiktie CO₂ standarti sniedz tirgum noteiktību ilgtermiņā un ļauj prognozēt autobūves nozarē nepieciešamās pārveides mērogu. Tas novirza investīcijas tīrām tehnoloģijām, jaunu vērtības ķēžu izveidei ES, infrastruktūrai, kā arī darba ņēmēju prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai. Lai atbalstītu sekmīgu pārkārtošanos uz bezemisiju mobilitāti, jau ir ieviestas citas darbības, kuru pilnīga īstenošana būs ļoti svarīga, tostarp ir pieņemti šādi akti: Alternatīvo degvielu infrastruktūras regula (kas paātrinās uzlādes un uzpildes infrastruktūras ieviešanu), Akumulatoru regula (kas nodrošinās ES tirgū laisto bateriju ilgtspējīgumu un apritīgumu visā to darbūmūžā), Kritiski svarīgo izejvielu akts (kas nodrošinās kritiski svarīgo izejvielu piegādes drošumu un ilgtspēju) un ES rīcības plāns attiecībā uz tīkliem (kas nodrošinās elektrotīklu modernizāciju, lai integrētu elektromobilitāti). Būs vajadzīgas arī turpmākas iniciatīvas, kas atbalstītu nozares konkurētspēju, un šajā sakarā, ja mani apstiprinās par komisāru, es saistībā ar tīras rūpniecības kursu sadarbošos ar citiem(-ām) komisāriem(-ēm), lai tīru tehnoloģiju jomā atraisītu investīcijas, radītu vadošos tirgus un apstākļus, kas sekmē uzņēmumu konkurenci un izaugsmi. Industriālās dekarbonizācijas paātrināšanas akta mērķis būs virzīt investīcijas un vēl vairāk atbalstīt nozares, kurās notiek šī pārkārtošanās, jo īpaši paātrinot ar to saistītos plānošanas, konkursa un atļauju piešķiršanas procesus. Visbeidzot, es palīdzēšu ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāram(-ei) izpildīt uzdevumu izstrādāt ES industriālo plānu autobūves nozarei.

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas uzdotie jautājumi

12. Jūsu pilnvarojuma vēstulē ir minēts, ka jūs “vēl vairāk stiprināsiet sociālas un taisnīgas pārkārtošanās satvaru”. Pašreizējais taisnīgas pārkārtošanās satvars Eiropas zaļajā kursā ietver norādījumu, uzraudzības un finansēšanas instrumentu kombināciju. Ņemot vērā augstās enerģijas izmaksas un dzīves dārdzību, ka arī pieaugošo nevienlīdzību, ES būtu jāizveido vērienīgāks un stabilāks satvars, tostarp saistoši pasākumi, un jau no paša sākuma savstarpēji papildinošā veidā jāpievēršas vides un sociālajai dimensijai.

Kādus konkrētus likumdošanas pasākumus jūs kā klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāra amata kandidāts veiksiet, lai nodrošinātu sociālu un taisnīgu pārkārtošanos visiem? Kādus pasākumus jūs ierosināsiet kā daļu no spēcīgāka taisnīgas pārkārtošanās satvara un kā jūs veicināsiet ilgtspējīgu produktu un pakalpojumu pieejamību, piekļūstamību un cenas pieņemamību? Kā jūs veicināsiet ilgtspējīgu kvalitatīvu darbvietu radīšanu, koplīgumu piemērošanu un darba ņēmēju informēšanu un uzklaušīšanas tiesību īstenošanu? Un kā jūs šajā darbā iesaistīsiet sociālos partnerus?

Pārkārtošanās būs sekmīga tikai tad, ja tā notiks taisnīgi. **Iepriekšējā pilnvaru termiņā mēs esam ierosinājuši svarīgus pasākumus, kas Eiropas zaļā kursa centrā izvirza taisnīgumu**, nodrošinot un plānojot finansējumu galvenokārt no Atveseļošanas un noturības fonda, Eiropas Sociālā fonda Plus, Taisnīgas pārkārtošanās fonda un Sociālo klimata fonda. Padomes ieteikums par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, dalībvalstīm sniedza konkrētus norādījumus, kā risināt pārkārtošanās procesa sociālos un nodarbinātības aspektus. Tādās iniciatīvās kā Energoefektivitātes direktīva un Ēku energoefektivitātes direktīva tika iestrādāti svarīgi taisnīguma elementi, piemēram, enerģētiskās nabadzības novēršana.

Taču darāmā vēl ir daudz. Es cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos un priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) cilvēku, prasmju un sagatavotības jautājumos, lai šim mērķim maksimāli izmantotu esošos instrumentus, piemēram, nacionālos enerģētikas un klimata plānus. Veicot Enerģētikas savienības un klimatrīcības pārvaldības regulas pārskatīšanu, es pētīšu, kā tiek risinātas ar taisnīgu pārkārtošanos saistītās problēmas un kā stiprināt ar to saistītās iespējas. Es cieši sadarbošos ar komisāru kolēģiju, lai nodrošinātu taisnīgu pārkārtošanos visiem un lai uzņēmumiem radītu atbilstošus apstākļus mūsu kopīgo mērķu sasniegšanai, tostarp atvieglojot uzraudzību un īstenošanu uz vietas, analizējot iespējamus trūkumus un panākot kopīgu un aktīvu virzību uz priekšu.

Izšķiroša nozīme godīgas un taisnīgas pārkārtošanās nodrošināšanā ir **finansējumam**. Eiropas uzņēmumu konkurētspējas palielināšana nozīmē arī darbvietu radīšanu un cilvēku sagatavošanu, lai viņi sekmīgi tiktu galā ar pārmaiņām. Lai zaļā pārkārtošanās būtu sekmīga, ir vajadzīgas investīcijas, kas atbalsta cilvēkus un uzņēmumus pārkārtošanās procesā. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides iespēju nodrošināšanai, kas ļaus viņiem izmantot piedāvātās iespējas un risināt ar pārkārtošanos saistītās problēmas. Pats galvenais būs nodrošināt, ka tiek izmantoti no *NextGenerationEU* un pašreizējā budžeta pieejamie resursi. Kopā ar kolēģiem es raudzīšos, lai Sociālais klimata fonds jau no paša sākuma sniegtu atbalstu neaizsargātiem cilvēkiem, jo īpaši tiem cilvēkiem, kurus skar enerģētiskā vai transporta nabadzība. Neskarot diskusijas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu, es atbalstu politikas pamatnostādnes 2024.–2029. gadam pausto priekšsēdētājas

apņemšanos ievērojami palielināt finansējumu taisnīgas pārkārtošanās procesam visā ilgtermiņa budžetā. Mēs strādāsim kopā, lai pieņemtu vienkāršāku, mērķtiecīgāku un reaģētspējīgāku ilgtermiņa budžetu, kas atspoguļo Eiropas stratēģiskās prioritātes un mūsu vērienīgo ieceri kļūt par Komisiju, kas veicina investīcijas.

Kas attiecas uz plašo jautājumu **par ilgtspējīgiem produktiem un pakalpojumiem**, ilgtspējīgu produktu ekodizaina satvars ļauj izvērst svarīgo darbu, kas saistīts ar standartu noteikšanu enerģiju patērējošiem produktiem, tādējādi novēršot tādu produktu tirdzniecību, kas rada pārmērīgus enerģijas rēķinus. Daudzas pašreizējās prasības ir jāpārskata un jāatjaunina, jo pieejamās tehnoloģijas nemitīgi tiek uzlabotas, un es to pilnībā atbalstīšu. Ar noteikumiem par remontējamību, vispārējo funkcionalitāti un izvairīšanos no bīstamām emisijām mēs novērsīsim patērētājiem nepamatotas izmaksas un neļausim neilgtspējīgiem un kaitīgiem produktiem nonākt tirgū. Vienlaikus atjaunināts energomarķējums un ilgtspējas marķējums, ko atbalsta gaidāmā ES digitālā produkta pase, ļaus patērētājiem izvēlēties produktus, kuriem ir viszemākās kopējās īpašumtiesību un vidiskās pēdas izmaksas. Mēs arī sadarbosimies ar dalībvalstīm, lai uzlabotu tirgus uzraudzību, ekodizaina un energomarķējuma prasību izpildi un novērstu krāpšanu. Ņemot vērā gaidāmo Zaļuma norāžu direktīvas īstenošanu, uz kuru patlaban attiecas koplēmuma procedūra, mēs ierosināsim skaidrus noteikumus pret klimata zaļmaldināšanu, kuri ļaus uzņēmumiem un patērētājiem atpazīt klimatam draudzīgus produktus. Attiecībā uz būvizstrādājumiem un galvenajiem rūpniecības ražojumiem mēs sniegsim uzticamu informāciju par klimatisko pēdu, tādējādi dodot Eiropas rūpniecībai iespēju izveidot vadošos tirgus. Risinot jautājumu par cenas ziņā pieejamiem ilgtspējīgiem produktiem, jāpatur prātā visneaizsargātāko personu vajadzības un cenas ziņā pieejamu preču un pakalpojumu nodrošināšana. Es cieši sadarbošos ar citiem komisāriem, sākot ar enerģētikas un mājokļu komisāru, lai veicinātu cenas ziņā pieejamus un ilgtspējīgus mājokļus, kā arī lētāku un tīru enerģiju. Šajā ziņā būtiska loma ir Sociālajam klimata fondam. Kopā ar enerģētikas un mājokļu komisāru(-i) un priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos mēs pievērsīsimies arī nodokļiem un subsīdijām, kas palīdz atteikties no kaitīga fosilā kurināmā. Mums jāuzlabo pašreizējie stimuli, kas ļaus atteikties no fosilā kurināmā un novirzīt attiecīgos resursus investīcijām dekarbonizācijā un taisnīgas pārkārtošanās procesam.

Strādājot pie taisnīgas pārkārtošanās, es īstenošu principu, ko savās politikas pamatnostādņēs ir izklāstījusi priekšsēdētāja, proti, pat tad, ja mūsu ekonomika mainās, "**cilvēkiem un viņu darbvietām vienmēr jāpaliek mūsu sociālās tirgus ekonomikas centrā**". Pārkārtošanās uz klimatneitralitāti arī turpmāk radīs nepieciešamību pēc jaunām prasmēm gan jaunās "tīrās" nozarēs, gan pārveidotajās esošajās nozarēs. Šīs papildu vajadzības rodas saistībā ar pastāvīgu darbaspēka un prasmju trūkumu un arvien pieaugošām vajadzībām pēc jauna darbaspēka, ko izraisa darbaspēka novecošana. Kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) cilvēku, prasmju un sagatavotības jautājumos es strādāšu pie tā, lai Eiropas Savienība kļūtu par **Prasmju savienību**.

Es uzskatu, ka taisnīga pārkārtošanās ir iespējama tikai tad, ja tiks uzklauti arī tie, kuri saskaras ar vislielākajām problēmām. Es **kopā ar sociālajiem partneriem** apspriedīšu veidus, kā pārvarēt šķēršļus, kas būtiski kavē pārkārtošanos, un kā nodrošināt kvalitatīvu darbvietu radīšanu. Konkrēti, es kopā ar sociālajiem partneriem piedalīšos **Ceļveža kvalitatīvām darbvietām** izstrādē. Turklāt attiecīgā gadījumā es atbalstīšu savus kolēģus, lai nodrošinātu spēkā esošo ES tiesību piemērošanu un īstenošanu darba ņēmēju informēšanas un uzklautīšanas jomā ar mērķi veicināt sociālu un taisnīgu pārkārtošanos. Turklāt, lai papildinātu pārmaiņas, kas izriet no šādas pārkārtošanās, Komisija turpinās finansiāli atbalstīt tādu sociālo partneru projektus, kas ļaus šīs tiesības faktiski piemērot.

Visbeidzot, mums jānodrošina **klimata risku** pārvaldība, lai aizsargātu un uzlabotu dzīves līmeni, cīnītos pret nevienlīdzību un aizsargātu cilvēkus. Pamatojoties uz 2024. gada paziņojumu par klimata risku pārvaldību, es strādāšu pie tā, lai gaidāmajā Eiropas Klimatadaptācijas plānā stiprinātu taisnīgu noturību. Sadarbībā ar citiem(-ām) komisāriem(-ēm) es analizēšu iespējamus ES līmeņa instrumentus, kas var palīdzēt lēmumu pieņēmējiem savos demokrātiskajos procesos iekļaut informāciju par klimata riskiem, izstrādāt taisnīgu noturību un sociāli taisnīgu klimatadaptācijas politiku.

Transporta un tūrisma komitejas uzdotie jautājumi

13. *Priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena uzdeva nākamajam klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāram atbalsīt pašreizējā klimata tiesiskā regulējuma 2030. gadam īstenošanu, tostarp gaidāmo pārskatīšanu, kā arī nodrošināt pietiekamas investīcijas Eiropas neto nulles emisiju infrastruktūrā. Kā jūs plānojat veicināt ar transportu saistīto tiesību aktu pienācīgu un savlaicīgu īstenošanu, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgu konkurences apstākļus Eiropas transporta uzņēmumiem, Eiropas transporta nozares konkurētspēju un kvalitatīvas un pievilcīgas darbvietas Eiropā? Kāda būtu jūsu stratēģija un grafiks, lai nodrošinātu pietiekamas investīcijas, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģijās, degvielās, uzlādes un uzpildes infrastruktūrā, lai dekarbonizētu transporta nozari?*

Transports ir Eiropas ekonomikas pamats un veicina cilvēku mobilitāti. Transporta nozare dod aptuveni 5 % no ES IKP, un tajā tiek nodarbināti vairāk nekā 10 miljoni cilvēku. Tā tieši sekmē izaugsmi citās nozarēs. Tūrisms, kurā Eiropa joprojām ir galvenais starptautiskais galamērķis, ir atkarīgs no savienotības, lai palīdzētu 3,5 miljoniem ES uzņēmumu un 20,4 miljoniem darba ņēmēju būt sekmīgiem.

Tomēr transports arī rada izmaksas mūsu sabiedrībai un videi. **Transports ir vienīgā nozīmīgā ES ekonomikas nozare, kurā emisiju apjoms joprojām ir lielāks nekā 1990. gadā**, jo lielā mērā ievērojami pieaudzis ir pieprasījums pēc transporta. Lai sasniegtu ES mērķrādītāju līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu vismaz par 55 % un izpildītu mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, ir vajadzīgas vērienīgas rīcībpolitikas un rīcība, kas ļaus nodrošināt emisiju ātru un pietiekamu samazinājumu visās nozarēs, tostarp transporta nozarē. Kā norādīts ietekmes novērtējumos par 2040. un 2050. gada mērķrādītājiem, lai panāktu klimatneitralitāti, līdz 2050. gadam transporta nozares radītās emisijas jāsamazina par 90 %. Šī pārkārtošanās uz bezemisiju mobilitāti — gan attiecībā uz cilvēkiem, gan precēm — sniedz lieliskas iespējas uzlabot dzīves kvalitāti, samazinot piesārņojumu, un Eiropas rūpniecībai visās vērtības ķēdēs turpināt inovāciju un radīt kvalitatīvas darbvietas. Tas būtiski palīdzēs stiprināt mūsu industriju konkurētspēju un uzņemties vadošo lomu pasaulē, jo citi tirgi strauji virzās uz bezemisiju mobilitāti. Zaļā pārkārtošanās būtu jāīsteno tā, lai neapdraudētu un uzlabotu savienotību un cenu ziņā pieejamu piekļuvi ilgtspējīgam transportam visiem ES iedzīvotājiem.

Es cieši sadarbošos ar ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru(-i) dažādu aspektu īstenošanā.

Šajā kontekstā ES ir ieviesusi visaptverošu pārkārtošanās satvaru, kas balstās uz principu “piesārņotājs maksā”, un tagad ir būtiski turpināt tā īstenošanu. Autotransporta nozarē transportlīdzekļiem noteiktie CO₂ emisiju standarti izvirza skaidrus mērķrādītājus: jauniem vieglajiem automobiļiem un furgoniem, kā arī pilsētas autobusiem, kas ES reģistrēti no 2035. gada —emisiju samazināšanas mērķrādītāju 100 %, bet lielas noslodzes transportlīdzekļiem — emisiju samazināšanas mērķrādītāju līdz 2040. gadam 90 %. Pieprasījums pēc bezemisiju transportlīdzekļiem visā pasaulē pieaug, tāpēc jāturpina investēt tehnoloģijās, infrastruktūrā, prasmēs un jauno vērtības ķēžu attīstīšanā, lai stiprinātu ES rūpniecības konkurētspēju globālajā pārkārtošanās procesā uz bezemisiju mobilitāti. Šai ziņā būtiska nozīme ir CO₂ standartu stabilitātei un īstenošanai, jo tie nodrošina skaidru ilgtermiņa paredzamību nepieciešamo investīciju veikšanai šai nozarē. Kā paziņots politiskajās pamatnostādnēs un apstiprināts manā pilnvarojuma vēstulē, veicot paredzēto pārskatīšanu, regula tiks mērķtiecīgi grozīta, lai e-degvielām būtu nozīme tehnoloģiski neitrālā pieejā. Turklāt oglekļa cenas ieviešana autotransporta nozarē ar *ETS2* papildinās CO₂ standartus (kā arī citas rīcībpolitikas, piemēram, energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu enerģiju jomā) ar ekonomiskiem stimuliem investīcijām. Mēs esam gatavi sākt emisiju monitoringu un ziņošanu 2025. gada janvārī. Komisija sniedz atbalstu dalībvalstīm, lai sekmīgi sāktu īstenot šo sistēmu un lai nodrošinātu vienādu īstenošanu visā ES.

ES ir arī ieviesusi atbalsta pasākumus, tostarp Alternatīvo degvielu infrastruktūras regulu un Akumulatoru regulu, kuras nodrošinās bezemisiju transportlīdzekļiem nepieciešamās uzlādes infrastruktūras izvēršanu visā Eiropā, vēl vairāk palielinot šādu transportlīdzekļu pievilcību ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus šai ES nozarei, Komisija izmantos arī tirdzniecības aizsardzības instrumentus, ja tas būs pamatoti, kā tas darīts ar antisubsidēšanas pasākumiem attiecībā uz elektrotransportlīdzekļiem, kas importēti no Ķīnas.

Pieaugošā oglekļa cenas noteikšanas nozīme aviācijā un šādas noteikšanas ieviešana jūras transportā sekmēs vienlīdzīgus konkurences apstākļus dekarbonizētiem transporta risinājumiem šajās nozarēs, kuras joprojām ir kritiski svarīgas šim starptautiskajām nozarēm. Tāpēc ES *ETS* pamatā ir vienlīdzīga attieksme visu aviokompāniju maršrutos, un tā ir neitrāla attiecībā uz jūras transportu. Starptautiskā mērogā Komisija tiecas izvirzīt vērienīgākus mērķus, stiprinot Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmu (*CORSIA*) un mudinot trešo valstu līdzdalību. Tajā pašā laikā ES *ETS* ir ietverti mūsu aviosabiedrību konkurētspējas aizsardzības pasākumi. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu papildina citi aviācijas dekarbonizāciju stimulējoši pasākumi, jo īpaši “ReFuelEU Aviation” regula, Bezemisiju gaisa kuģu alianse un Atjaunojamo un mazoglekļa degvielu vērtības ķēdes industriālā alianse.

Jūras transporta nozarē regula “FuelEU Maritime” regula un ES *ETS* attiecināšana arī uz jūras transporta nozari veido nozares pārkārtošanos uz tīru enerģiju un sniedz ievērojamas industriālās un konkurētspējas iespējas visai ES ūdens transporta vērtības ķēdei. Pateicoties šim stingrajam ES tiesiskajam regulējumam un pasākumiem riska novēršanai, ES rūpniecība visnotaļ var kļūt par līderi ilgtspējīgas un digitāli uzlabotas kuģniecības jomā. Komisija turpinās uzraudzīt faktorus, kas ietekmē šīs nozares konkurētspēju, kā arī turpmākās iespējas un problēmas, kas saistītas ar šīs nozares pārkārtošanos enerģētikas jomā. Es atbalstīšu ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru(-i) jūras industriālās stratēģijas izstrādē un palīdzēšu viņam(-ai) darbā Starptautiskajā Jūrniecības organizācijā, lai

pieņemtu visaptverošus pasākumus, kas līdz 2050. gadam ļaus dekarbonizēt kuģniecības nozari.

Eiropas transporta uzņēmumu konkurētspēja ir atkarīga no kvalificēta un apmācīta personāla pieejamības. Es sadarbošos ar ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru(-i), lai novērstu pašreizējo darba ņēmēju trūkumu šai nozarē un reaģētu uz problēmām, kas saistītas ar darbaspēka pārkvalifikāciju un kvalifikācijas celšanu visos transporta veidos. Ja mani apstiprinās šai amatā, es strādāšu kopā ar valstu iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai pastiprinātu to centienus nodrošināt, ka darbaspēkam ir nepieciešamās prasmes, kas vajadzīgas, lai pielāgotos arī jaunajām tehnoloģijām un inovācijai. Es arī turpināšu atbalstīt Prasmju pilnveides pakta paredzētās plaša mēroga partnerības autobūves un kuģu būves un jūras tehnoloģiju jomā. Nozīmīgas iespējas sniedz tādas programmas un fondi kā Eiropas Sociālais fonds+ un Atvērto tirdzniecības un noturības mehānisms.

ES ETS Inovāciju fondam ir bijusi svarīga loma dekarbonizācijā, un vienlaikus tas palīdzējis saglabāt transporta nozares konkurētspēju. Lai paātrinātu ilgtspējīgu aviācijas degvielu izmantošanu, aviācijai tika izveidots papildu stimuls 20 miljoni ETS emisijas kvotu. Kuģniecības nozarei ir pieejami 20 miljoni ETS kvotu, kas izmantojamas investīciju atbalstam šai nozarē līdz 2030. gadam. Investīcijas, kas veicamas ilgtspējīgu alternatīvo degvielu un elektrisko prāmju ražošanā, kā arī flotes atjaunošanas pakalpojumu sniegšanā ar mērķi uzlabot esošo kuģu energoefektivitāti vai ieviest ES izstrādātus vēja dzinēju palīdzības risinājumus, labi demonstrē to, ka efektīvai rīcībai klimata jomā kopā ar vadošo lomu rūpniecībā ir liels potenciāls. Papildus ETS Inovāciju fondam bezemisiju mobilitātes infrastruktūru 13 zemāku ienākumu dalībvalstīs var finansēt Modernizācijas fonds, kas arī tiek finansēts no ES ETS ieņēmumiem. ETS ieņēmumus dalībvalstīs var izmantot, lai veiktu investīcijas klimatrīcības jomā transporta nozarē. Dažas dalībvalstis ievērojamu daļu šādu ieņēmumu tam jau izmanto.

Es atbalstīšu to, lai pilnvaru termiņa sākumā tiktu pieņemts visaptverošs **ilgtspējīga transporta investīciju pakts**, kurā izklāstīta stratēģiska pieeja, kā paplašināt un noteikt par prioritārām investīcijas transporta dekarbonizācijas risinājumos, jo īpaši grūti dekarbonizējamās nozarēs, piemēram, aviācijā un jūrniecībā, un kā nodrošināt lētas, ilgtspējīgas un drošas energoapgādes pieejamību. Ir svarīgi izstrādāt Eiropas mēroga instrumentus, lai izvairītos no nacionālo instrumentu sadrumstalotības, kas var izkropļot iekšējo tirgu vai dalībvalstīs radīt konkurējošas subsīdijas.

Visbeidzot, videi draudzīgi transporta veidi, piemēram, dzelzceļš, var nodrošināt alternatīvas daudziem braucieniem gan pasažieriem, gan precēm, un šādi transporta veidi ir labāk jāintegrē transporta sistēmā.

Nodokļu jautājumu apakškomitejas uzdotie jautājumi

Nodokļu sistēma ES finanšu nozarei

14. Jūsu pilnvarojuma vēstulē norādīts, ka jūs apzināsi inovatīvus risinājumus saskaņotai nodokļu sistēmai ES finanšu nozarē. Kādas konkrētas izmaiņas ES nodokļu politikā jūs ierosināsi, lai i) panāktu minēto mērķi, ii) palielinātu privātos ieguldījumus un mazinātu uzņēmumu un privātpersonu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu, iii) vienkāršotu nodokļu sistēmu ar mērķi nodrošināt nodokļu šķēršļu novēršanu pārrobežu ieguldījumiem un palielināt pašu kapitālu uzņēmējdarbības finansēšanu, tādējādi paātrinot kapitāla tirgu savienības izveides pabeigšanu, un iv) turpinātu uzņēmumu ienākuma nodokļa reformu ES? Kāda, jūsuprāt, ir kapitāla nodokļu saskaņošanas nozīme uzkrājumu un ieguldījumu savienības attīstības kontekstā, kā paredzēts E. Letta ziņojumā?

Finanšu nozarei ir izšķiroša nozīme ekonomikā. Papildus tās būtiskajai nozīmei darbvieta (2023. gadā – 4,9 miljoni) un IKP (2022. gadā – 618 miljardi jeb aptuveni 4,3 % no ES IKP) radīšanā, tā savāc un pārvirza ietaupījumus, finansējuma un investīciju veidā atgriežoties pie iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Šai starpniecības lomai ir izšķiroša nozīme, un finanšu pakalpojumu pienācīgai darbībai ir būtiska nozīme noturīgas ekonomikas izaugsmes nodrošināšanā, jo tiek efektīvi finansēta mūsu ekonomika, tostarp inovācija. Tāpēc tas ir būtisks Eiropas konkurētspējas elements. Ja mani apstiprinās par komisāru, es centīšos modernizēt nodokļu noteikumus, lai atbalstītu galvenās funkcijas, ko finanšu sistēma veic ekonomikā.

Svarīgs solis tika sperts iepriekšējās Komisijas pilnvaru termiņā laikā. Padome pieņēma ieturējuma nodokļa atvieglojumu procedūru jomā piemērojamu “FASTER” direktīvu (Ātrāka un drošāka atvieglojumu piemērošana pārmērīgiem ieturējuma nodokļiem). Tas jau ir ļoti svarīgs solis pareizajā virzienā un atspēriena punkts politikajās pamatnostādņēs paredzētajai Eiropas uzkrājumu un investīciju savienībai. Minētā direktīva ļaus ieguldītājiem vieglāk un ātrāk saņemt atmaksu par pārmaksātajiem nodokļiem, kas ieturēti ienākumu izcelsmes vietā, tādējādi novēršot nodokļu dubultu uzlikšanu. Tas ietver arī stingras atvieglojumu procedūras cīņai pret nodokļu ļaunprātīgu izmantošanu ieguldītāju, finanšu starpnieku un nodokļu administrāciju labā. Šīs standartizētās procedūras ļaus

investoriem ik gadu ietaupīt aptuveni 5,17 miljardus EUR.

Tomēr darāmā vēl ir daudz. Tālab es centīšos visaptveroši aplūkot pašreizējo nodokļu sistēmu un vajadzības gadījumā ierosināšu reformas. Regulējuma jomā daudz ir paveikts, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar finanšu sektora pārmērīgu risku uzņemšanos un finanšu krīzes seku mazināšanu. Tālākajā darbā vienlīdz svarīgi ir nodrošināt, ka finanšu nozarei piemērojamie nodokļu noteikumi veicina Eiropas uzkrājumu un investīciju savienības izveidi un uzlabo ES konkurētspēju.

Finanšu nozarei piemērojamie nodokļu noteikumi visā Savienībā būtiski atšķiras, un dalībvalstis piemēro daudz dažādus nozarei specifiskus nodokļus, tādējādi apgrūtinot vienotā tirgus darbību un izkropļojot to. Papildus nodokļiem, kas piemērojami visai ekonomikai, piemēram, uzņēmumu ienākuma nodokļiem, ES finanšu nozares uzņēmumi ir pakļauti visdažādākajiem nozaru nodokļiem, tostarp apdrošināšanas prēmiju nodokļiem, finanšu iestāžu nodevām, īpašiem algu nodokļiem un finanšu darījumu nodokļiem. Daudzi finanšu pakalpojumi Eiropas Savienībā ir atbrīvoti no pievienotās vērtības nodokļa (PVN). Šis atbrīvojums, kas saskaņā ar ES PVN direktīvu ir obligāts, ir spēkā jau vairāk nekā 40 gadus un dažos aspektos ir novecojis. Digitālo tehnoloģiju arvien lielāka integrēšana finanšu nozarē un plašākā sabiedrībā rada jaunus pakalpojumus, kuru vēl nebija tad, kad tika pieņemts pašreizējais nodokļu regulējums. Šis atbrīvojums neuzliek finanšu nozarei pārāk zemu nodokli, jo uzņēmumiem PVN izmaksu ziņā ir neitrāls.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ja mani apstiprinās par komisāru, es nodrošināšu, ka apspriežot atbilstošos noteikumus, kas piemērojami finanšu nozares nodokļiem, tiek aptverti visi iepriekš minētie aspekti, arī PVN, un ka tiek analizēts, vai valstu noteikumi, kas piemērojami nozaru nodokļiem, ko piemēro visās ES dalībvalstīs, netraucē pārrobežu darbību un nekavē digitalizāciju, konkurētspēju un inovāciju vienotajā tirgū. Tāpēc, lai šo jautājumu izpētītu, ir uzsākts padziļināts pētījums. Tā kā tas var izmainīt nodokļus, kuri patlaban tiek pilnībā regulēti valsts līmenī, būs vajadzīgas plašas pārdomas, iesaistot dalībvalstis un finanšu nozari.

Apzinoties grūtības, ar kurām saskaras jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi, ko atbalsta riska kapitāls vai citi izaugsmes kapitāla veidi, piekļuvē finansējuma avotiem ES, esmu apņēmies izpētīt dažādas iespējas, kā stimulēt investorus investēt inovatīvos uzņēmumos vai darbībās, ņemot vērā globālo paraugpraksi.

Jebkura jauna iniciatīva vai priekšlikums būs rūpīgi jāapspriež, iesaistot visas ieinteresētās personas un novērtējot dažādus iespējamus risinājumus. Ja mani apstiprinās par komisāru, es sadarbošos arī ar citiem(-ām) iesaistītajiem(-ām) komisāriem(-ām) un priekšsēdētājas izpildvietniekiem(-cēm), kā arī ar Parlamentu, Padomi un ieinteresētajām personām.